

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ฉบับที่ ๔

พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙

พระราชดำรัสพระราชทาน
เมื่อวันพุธที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

“

... ที่จริงสถานการณ์ต่างๆ ก็เปลี่ยนแปลงไป
แต่ว่าเท่าที่พยายามทำก็ยังย้ำเน้นในการทำงานในเขตทุรกันดาร
เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในเขตทุรกันดาร คือเข้าถึงยากนั้นได้รับบริการที่เหมาะสม
ทั้งความรู้ สุขภาพอนามัย ความมีโอกาสนในการประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเอง
อย่างมีเกียรติ แล้วก็สามารถที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้น ...

”

คำนำ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้จัดทำ “แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ และจัดทำเป็นแผนพัฒนาที่มีกรอบระยะเวลา ๕ ปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยฉบับที่ ๑ ครอบคลุมช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๓๙ ฉบับที่ ๒ เป็นช่วง พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๔๔ และฉบับที่ ๓ เป็นช่วง พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๙ ซึ่งเพิ่งสิ้นสุดไปเมื่อปีที่ผ่านมาตลอดระยะเวลา ๑๕ ปีที่มีการใช้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารนั้น ทำให้เกิดความชัดเจนในแนวทางการทำงาน มีการระดมทรัพยากรของทุกภาคส่วนและผนึกกำลังร่วมกัน ส่งผลทำให้เด็กและเยาวชน และประชาชนในถิ่นทุรกันดารเป็นจำนวนมากมีโอกาสดีขึ้น และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นหลาย ๆ ชุมชนมีการพัฒนา อย่างไรก็ตามเมื่อได้ประเมินแผนฯ ภายหลังสิ้นสุดแต่ละแผนฯ แล้ว พบว่ายังมีหลายอย่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนฯ อีกทั้งบางตัวชี้วัด เช่น การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของเด็กก็ยังไม่สามารถเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ชัดเจน

ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฉบับที่ ๔ นี้ จึงได้จัดทำขึ้นเป็นแผนระยะยาว ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนของสถานศึกษาและของทุกภาคส่วนที่สนับสนุนการพัฒนา และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมาย ตลอดจนร่วมกันผลักดันการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม ทั้งนี้สามารถปรับให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแตกต่างกันไป

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับโอกาสในการศึกษาและพัฒนาเท่าเทียมผู้อื่น มีความเข้มแข็ง สามารถดูแลและพัฒนาตนเองได้ และมีศักยภาพในการเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ อันเป็นพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สารบัญ

บทนำ	แนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร	๑
บทที่ ๑	สถานการณ์ปัจจุบัน	๓
บทที่ ๒	วัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนาแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙	๑๑
บทที่ ๓	การนำแผนสู่การปฏิบัติ	๒๐
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก ก โครงการตามพระราชดำริ	๒๔
	ภาคผนวก ข พื้นที่เป้าหมาย	๓๑

แนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ชนบทและท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทรงพบว่า มีราษฎรอีกเป็นจำนวนมากที่ยังอยู่ในภาวะยากลำบาก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาพัฒนาเท่าเทียมกันทุกคน ทำให้สนพระทัยและมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือราษฎรเหล่านั้นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ พระองค์จึงทรงริเริ่มงานพัฒนาของพระองค์เองด้วยการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสได้รับความรู้และฝึกฝนตนเอง สามารถพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ พร้อมทั้งจะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นแนวทางสู่ความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงยึดเป็นแบบอย่างมาโดยตลอด

การทรงงานพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยใช้การศึกษาเป็นหลักในการทำงานพัฒนา ดังนั้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามแนวพระราชดำริ จึงเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนอย่างสมดุลกันทั้งด้านพุทธิศึกษา คือความรอบรู้วิชาการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการศึกษาเรียนรู้ต่อไป ด้านจริยศึกษา คือการมีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ด้านหัตถศึกษา คือความรู้และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน และด้านพลศึกษา คือการมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้องและการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาดและสุขาภิบาลด้วย^๑

^๑ รัตนพินิจ นิเทศการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒.

หลักการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงใช้ในการดำเนินงานพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร สรุปได้ดังนี้

๑. โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษา (๑) เป็นสถานที่ที่รวมเด็กในวัยเรียนของชุมชน ทำให้เข้าถึงเด็กได้ง่ายและครอบคลุมได้ทั้งหมด ง่ายต่อการดำเนินงาน (๒) เป็นสถานที่ที่มีผู้มีความรู้ คือครู ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดให้เด็กได้พัฒนาความรู้ และทักษะต่างๆ และ (๓) เป็นสถานที่ที่คนในชุมชนเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้

๒. การพึ่งตนเอง ทรงเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ได้รับความรู้และฝึกฝนทักษะทั้ง ๔ ด้าน คือพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ซึ่งเป็นความรู้และทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และในที่สุดสามารถดำเนินการพัฒนาได้ด้วยตนเอง

๓. การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมในทุกกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการลงมือปฏิบัติ ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ จะถูกถ่ายทอดลงสู่ชุมชน นำไปใช้พัฒนาชุมชนของตนเองได้ เป็นการเสริมสร้างพลังและความเข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่การพึ่งตนเอง ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการดำเนินการพัฒนา ในบางครั้งจำเป็นต้องเสริมหรือสนับสนุนในส่วนต่างๆ ที่ชุมชนขาดแคลน ดังเช่น เทคโนโลยี ความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณดำเนินการบางส่วน ทั้งหมดนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะต้องมีการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันแต่สามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้

ในการดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารนั้น เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงขยายขอบเขตของงานเพื่อให้ครอบคลุมสภาพปัญหาต่างๆ ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และตามสถานการณ์ของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งพื้นที่ในการทรงงานก็เพิ่มขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมถึงคนที่มีความขาดแคลนหรือมีภาวะยากลำบากมากขึ้น พร้อมกับผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่ให้การสนับสนุนงานพัฒนาของพระองค์ท่านก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงโปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดทำ **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร**ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางให้ทุกภาคส่วนสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน^๒ โดยได้เริ่มจัดทำขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ พร้อมกันนี้ได้จัดทำระบบข้อมูล^๓ เพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลความสำเร็จของงานพัฒนา อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการทำงานต่อไปด้วย เพื่อให้งานพัฒนาของพระองค์บรรลุผลสูงสุดต่อเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนในถิ่นทุรกันดารให้ได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน

^๒ พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานคณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำรินี้ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร วันอังคารที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๖.

^๓ พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสประชุมสัมมนาครูโรงเรียน สปอ. จังหวัดนครนายก ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก วันพุธที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๓.

สถานการณ์ปัจจุบัน

๑. ผลการพัฒนาที่ผ่านมา

ผลการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ได้ส่งผลต่อเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ การเข้าถึงกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและขาดโอกาสเพิ่มขึ้น

ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ นี้ เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงมาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงได้ทรงขยายงานให้ครอบคลุมเด็กที่ยังขาดโอกาสในอีกหลายๆ พื้นที่ และในสถานะอื่นๆ ของเด็กด้วย เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสในการพัฒนาเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ความพิการทางร่างกายหรือสมอง กำพร้า หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก

กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้รับโอกาสในการพัฒนาเป็นเด็กที่อยู่ในสถานศึกษาในถิ่นทุรกันดารทั้งในระบบและนอกระบบ ได้แก่ เด็กเล็ก เด็กนักเรียนประถมศึกษา และเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ร.ร. ตชด.) สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร.ร. สพฐ.) ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดแคลน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ภาคเหนือ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในพื้นที่ภาคใต้ และอีกกลุ่มหนึ่งคือเด็กที่อยู่ในชุมชนนอกสถานศึกษา ได้แก่เด็กที่อยู่ในครอบครัวมารดา เด็กแรกเกิดไปจนถึงอายุ ๓ ปี เด็กเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว รวมทั้งเด็กที่ได้รับการดูแลในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะด้วย

ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ นั้น มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าวข้างต้นเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเมื่อต้นแผนฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีสถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริทั้งสิ้น ๕๕๙ แห่ง และเพิ่มขึ้นเป็น ๖๔๖ แห่งเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (ตารางที่ ๑) ซึ่งครอบคลุมหมู่บ้านทั้งหมด ๑,๓๖๐ แห่ง โดยในแต่ละปีมีการขยายพื้นที่ดำเนินการเข้าไปในหมู่บ้านที่ยังไม่มีบริการการศึกษา และจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานของการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป และในช่วงกลางแผนฯ ระยะที่ ๓ คือในปี

พ.ศ. ๒๕๔๗ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการพัฒนาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ๑๒ แห่งในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในจังหวัดน่าน ด้วยทรงเห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมนี้เป็นช่องทางสำคัญอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กที่ขาดโอกาสได้รับโอกาสในการศึกษาและพัฒนาเพิ่มขึ้น และเช่นเดียวกันตลอดช่วง ๕ ปีนี้จำนวนเด็กได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ ๗๐,๔๓๕ คนในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็น ประมาณ ๑๐๖,๑๖๕ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๑ จำนวนสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่ดำเนินงานในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓

หน่วย: แห่ง

พื้นที่เป้าหมาย	ปีการศึกษา				
	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙
ร.ร. ตชด.	๑๘๕	๑๘๖	๑๙๐	๑๙๑	๑๙๒
ร.ร. สพฐ.	๑๑๖	๑๓๐	๑๔๑	๑๔๗	๑๔๘
ศศช.	๒๓๕	๒๓๗	๒๔๒	๒๔๒	๒๕๐
ร.ร. เอกชนสอนศาสนาอิสลาม	๖	๗	๗	๑๔	๑๔
ร.ร. พระปริยัติธรรม	-	-	๑๑	๑๑	๑๒
ศูนย์ฯ เตาะเตะ	๑๗	๑๘	๒๑	๒๘	๓๐
รวม	๕๕๙	๕๗๘	๖๑๒	๖๓๓	๖๕๖

ตารางที่ ๒ จำนวนเด็กและเยาวชนที่ได้รับโอกาสในการพัฒนาในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓

หน่วย: คน

เด็กและเยาวชนเป้าหมาย	ปีการศึกษา				
	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙
เด็กในครรภ์	๔,๔๐๖	๕,๓๒๘	๕,๑๓๖	๕,๗๕๒	๖,๒๐๑
เด็กแรกเกิด - ๓ ปี	๑๖,๗๒๒	๑๙,๔๐๑	๒๐,๗๒๑	๒๒,๖๓๓	๒๔,๖๓๕
เด็กเล็ก	๑๒,๘๓๓	๑๖,๘๗๓	๑๖,๔๙๙	๑๖,๒๗๙	๑๗,๐๓๖
เด็กนักเรียนประถมศึกษา	๓๓,๔๒๕	๔๔,๖๙๑	๔๒,๕๘๓	๔๓,๐๔๙	๔๔,๗๘๙
เด็กนักเรียนมัธยมศึกษา	๑,๘๗๕	๓,๐๓๒	๓,๓๒๙	๕,๘๗๓	๖,๖๓๐
สามเณรใน ร.ร. พระปริยัติธรรม	-	-	ยังไม่ได้รับข้อมูล		๑,๗๒๒
เด็กนักเรียนใน ร.ร. เอกชนสอนศาสนาอิสลาม	๑,๑๗๔	๑,๕๙๘	๒,๕๒๗	๔,๔๐๘	๕,๑๕๒
รวม	๗๐,๔๓๕	๙๐,๙๒๓	๙๐,๗๙๕	๙๗,๙๙๔	๑๐๖,๑๖๕

นอกจากเด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีนักเรียนอีกส่วนหนึ่งที่ได้รับพระราชทานทุนให้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นภายหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาจากสถานศึกษาในชุมชนแล้ว ในช่วง ๕ ปีของแผนฯ ระยะที่ ๓ มีจำนวนนักเรียนในพระราชานุเคราะห์เพิ่มขึ้นจาก ๑,๒๘๑ คนในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็น ๑,๕๔๔ คนในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยนักเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาต่างๆ ในระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ จำนวนนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	ปีการศึกษา				
	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙
ประถมศึกษา	๖	๗	๖	๔	๔
มัธยมศึกษาตอนต้น	๖๘๒	๖๗๘	๖๗๑	๖๘๗	๖๖๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๙๗	๒๓๕	๒๖๐	๓๐๓	๓๖๕
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	๑๘๘	๒๒๔	๑๘๗	๑๖๖	๑๒๗
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	๕๗	๖๕	๗๘	๗๙	๙๐
อุดมศึกษา	๑๕๑	๑๘๕	๒๔๒	๒๕๔	๒๙๐
รวม	๑,๒๘๑	๑,๓๙๔	๑,๔๔๔	๑,๔๙๓	๑,๕๔๔

๑.๒ เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีภาวะโภชนาการดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และการเจ็บป่วยจากโรคติดต่อยังคงอยู่

จากความพยายามที่ผ่านมาในการให้ครูช่วยสนับสนุนงานบริการอนามัยแม่และเด็กในพื้นที่ที่บริการสาธารณสุขยังไม่ถึง พบว่าในแผนฯ ระยะที่ ๓ นั้นยังไม่สามารถลดอัตราเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัมลงได้ โดยเมื่อต้นแผนฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ อัตราดังกล่าวคือร้อยละ ๑๑.๖ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ เป็นร้อยละ ๑๐.๘ (ตารางที่ ๔) เทียบกับเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ คือร้อยละ ๑๐.๑ และเป้าหมายของแผนฯ ระยะที่ ๓ คือ ไม่เกินร้อยละ ๗ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการขาดสารอาหารของแม่ในระหว่างตั้งครรภ์ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารเหล่านี้

สำหรับกลุ่มเด็กแรกเกิดถึง ๓ ปี พบว่ามีภาวะโภชนาการดีขึ้น โดยจำนวนเด็กที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์มีเพียงร้อยละ ๖.๘ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ระยะที่ ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ตารางที่ ๔) การพัฒนาเด็กในกลุ่มนี้ที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการจัดตั้งและพัฒนาศักยภาพของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะในพื้นที่ภาคอีสาน ที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ภาคเหนือ ที่อำเภอป่อเกลือ จังหวัดน่าน และภาคกลาง ที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เพื่อรองรับเด็กที่มีอายุยังไม่ถึงเกณฑ์เข้าเรียน ให้ได้รับการดูแลทั้งในด้านอาหารและโภชนาการ การดูแลสุขภาพ และการกระตุ้นพัฒนาการ เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กเล็กก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ผลการดำเนินงานในรูปแบบดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่าได้ก่อให้เกิดความกระตือรือร้น และความร่วมมือกันระหว่างชุมชน โรงเรียนที่อยู่ในชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยเฉพาะ อบต. ได้เข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลดำเนินการและบริหารจัดการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะอย่างเต็มตัวในเวลาต่อมา ทำให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน ส่งผลให้ทั้งเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนผู้ปกครองเด็กได้รับการดูแลไปพร้อมๆ กัน

ส่วนกลุ่มเด็กในโรงเรียน พบว่าเด็กเล็กมีปัญหาการขาดสารอาหารรุนแรงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ (โดยดูจากอัตราการมีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ตารางที่ ๔) อาจเป็นเพราะเป็นวัยที่ถูกทิ้งให้ช่วยตนเองโดยที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะดูแลตนเองได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ส่งผลให้

เด็กที่ขาดสารอาหารมีจำนวนลดน้อยลง โดยเมื่อเปรียบเทียบภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ระหว่างต้นปี และปลายปี จะเห็นตัวเลขลดลงอย่างชัดเจน และจะพบปรากฏการณ์ที่เหมือนกันในทุกๆ ปี นั่นคือเมื่อเปิดภาคการศึกษาใหม่จำนวนเด็กที่ขาดสารอาหารจะเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าในช่วงที่ปิดภาคเรียน เด็กไม่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องจากครอบครัวของเด็กเหล่านั้นยังขาดความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้นหากได้มีการขยายผลการผลิตอาหารจากโรงเรียนสู่ครัวเรือนมากขึ้น ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ ที่ผ่านมาในแผนฯ ระยะที่ ๓ ได้มีการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนทั้งพืชผัก ปศุสัตว์ และประมงเพิ่มขึ้น แต่ยังมีปัญหาการดำเนินงานในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร การเกิดภัยธรรมชาติ โรคไข้หวัดนก และภัยแล้ง ประกอบกับปัญหาการบันทึกข้อมูลผลผลิตทางการเกษตร จึงพบว่าศักยภาพในการผลิตของโรงเรียนลดลง โดยในปีการศึกษา ๒๕๔๕ ผลผลิตทางการเกษตรแต่ละประเภทคือ เนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง ผักและผลไม้ที่โรงเรียนสามารถผลิตได้เป็น ๓๔.๓, ๔.๖, ๕๖.๗ และ ๔๓.๐ กรัม/คน/มือ ตามลำดับ และในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ผลผลิตลดลงเป็น ๓๒.๓, ๓.๖, ๔๕.๑ และ ๓๓.๒ กรัม/คน/มือ ตามลำดับ สำหรับปัญหาการขาดสารไอโอดีนที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเติบโตและพัฒนาการของเด็กนั้น เมื่อใช้อัตราคอปอกในเด็กนักเรียนประถมศึกษาเป็นตัวชี้วัดพบว่า ในภาพรวมมีอัตราดังกล่าวต่ำกว่าร้อยละ ๕ ตลอดแผนฯ ระยะที่ ๓ ซึ่งถือว่าไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข

สำหรับภาวะป่วยจากโรคติดต่อที่เป็นปัญหาในพื้นที่ ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ พบภาวะป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงและโรคระบบทางเดินหายใจยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องในเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน การติดเชื้อมาลาเรียในพื้นที่เสี่ยงลดลงเหลือร้อยละ ๖.๘ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ระยะที่ ๓ ส่วนโรคหอนอนพยาธิ ซึ่งทำการสำรวจเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา ๒๕๔๗ พบเด็กนักเรียนที่เป็นโรคหอนอนพยาธิจำนวนสูงถึงร้อยละ ๓๔.๓ และลดลงเหลือร้อยละ ๒๒.๖ เมื่อสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งยังถือว่าสูงอยู่ โดยเฉพาะในศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา มีเด็กนักเรียนที่เป็นโรคหอนอนพยาธิสูงถึงร้อยละ ๔๔.๙ ในปีการศึกษา ๒๕๔๙

ตารางที่ ๔ การขาดสารอาหารของเด็กและเยาวชนในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ จำแนกตามวัย

หน่วย: ร้อยละ

ตัวชี้วัด	ปีการศึกษา	
	๒๕๔๕	๒๕๔๙
เด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม	๑๑.๖	๑๐.๘
เด็กแรกเกิดถึง ๓ ปีที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	๖.๓	๖.๘
เด็กเล็กที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	๙.๙	๙.๐
เด็กนักเรียนประถมศึกษาที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	๗.๓	๕.๖

๑.๓ เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาการและการอาชีพอย่างต่อเนื่อง แต่คุณภาพของการศึกษายังคงเป็นปัญหา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (National Test หรือ NT) พบว่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในวิชาหลัก ๔ วิชา ได้แก่ ภาษาไทย

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ตลอดทุกปี โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ชัดว่า มีคะแนนลดลงตลอดช่วง ๓ ปีระหว่างปีการศึกษา ๒๕๔๖ ถึง ๒๕๔๘ (ตารางที่ ๕) จึงเห็นได้ว่าเรื่องของคุณภาพการศึกษายังคงเป็นปัญหาอยู่และควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีความรู้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต หรือสามารถแข่งขันกับผู้อื่นเมื่อต้องศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

ตารางที่ ๕ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

หน่วย: ร้อยละ

วิชา	ปีการศึกษา		
	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘
ภาษาไทย	๔๓.๐๕	๔๔.๓๕	๔๔.๖๑
คณิตศาสตร์	๓๙.๙๑	๔๒.๗๐	๔๑.๘๔
วิทยาศาสตร์	๔๑.๑๒	๔๑.๘๑	๔๑.๐๕
ภาษาอังกฤษ	๔๒.๒๗	๔๐.๓๒	๓๗.๐๖

สำหรับการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดแผนฯ ระยะที่ ๓ ได้สนับสนุนการเปิดสถานศึกษาใหม่ ทั้งในรูปแบบของศูนย์การเรียน ห้องเรียนสาขา รวมทั้งหมด ๕๑ แห่ง ทำให้เด็กและเยาวชนจำนวน ๒,๗๔๒ คนได้เข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาในด้านอื่นๆ ด้วย และประชาชนในหมู่บ้านได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการก่อสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ ให้เพียงพอและปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นอีกจำนวน ๑๔๗ แห่ง

ในส่วนของการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพของเด็กและเยาวชนนั้น ในแผนฯ ระยะที่ ๓ ได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ แต่ก็ยังไม่สามารถประเมินผลได้ โดยเฉพาะอาชีพทางการเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียนอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่มีการประเมินผลว่าเด็กได้รับความรู้และมีทักษะทางการเกษตรมากน้อยเพียงไร และเมื่อจบไปแล้วสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้หรือไม่ ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายของกิจกรรมการเกษตรของโรงเรียนหลายแห่งมุ่งไปที่การผลิต ยังไม่ได้เน้นไปที่การเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้ อาชีพอื่นๆ ทั้งอาชีพที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นการจัดการฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่เด็กและเยาวชน ทำให้การพัฒนาขาดความต่อเนื่อง จึงควรที่จะจัดในรูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนมากกว่า

สำหรับการปลูกฝังหลักการสหกรณ์และการสร้างลักษณะนิสัยตามอุดมการณ์สหกรณ์นั้น มีการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนในทุกโรงเรียน โดยพยายามผลักดันให้เด็กทุกคนได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นักเรียน และมีโอกาสหมุนเวียนกันฝึกการทำงานโดยเป็นกรรมการสหกรณ์ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการฝึกหัดดังกล่าวยังไม่กระจายตัว เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนกรรมการสหกรณ์ และการฝึกทำบัญชีต้องใช้เวลาในการเรียนรู้พอสมควร โรงเรียนจึงมักจะเลือกเด็กที่มีความสามารถมาฝึกปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

๑.๔ การดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ท้องถิ่นยังต้องการการพัฒนาเพื่อสร้างจิตสำนึกของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ โรงเรียนหลายแห่งมีการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมป่าชุมชน กิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืช ในส่วนของการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นก็เช่นกัน ได้มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ ในหลายโรงเรียน อย่างไรก็ตามรูปแบบของกิจกรรมที่นำไปสู่การถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ การเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต และการสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่า และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชุมชนนั้นยังมีอยู่น้อย อีกทั้งการจัดบันทึกการรวบรวมข้อมูล และการจัดทำเป็นเอกสารไว้เป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นระบบนั้นก็ยังมีไม่มากนัก จึงยังต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารส่วนหนึ่งได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดไว้ว่าจะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี และการศึกษาภาคบังคับจำนวน ๙ ปีให้แก่เด็กอายุย่างเข้าปีที่ ๗ ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้า ๑๖ ปี แต่ปรากฏว่าสถานศึกษาในพื้นที่ทุรกันดารส่วนใหญ่สามารถจัดการศึกษาได้เพียงระดับประถมศึกษา ๖ ปีเท่านั้น หากเด็กจะศึกษาต่อจะต้องเดินทางไปเรียนในท้องถิ่นอื่นหรือในตัวอำเภอ ซึ่งหลายแห่งเด็กไม่สามารถเดินทางไปกลับได้ภายในวันเดียว ต้องหาที่พักภายในสถานศึกษา หรือใกล้เคียง กับสถานศึกษา ทำให้ครอบครัวต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ จึงได้มีความพยายามในการพัฒนาโรงเรียนหลายแห่งที่จะมีศักยภาพให้เป็นศูนย์กลางในการรับเด็กจากชุมชนใกล้เคียง เข้าศึกษาต่อ โดยการสร้างหอพักสำหรับเด็ก การสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม พร้อมทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และจัดหาครูเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กมีโอกาสได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น

อีกทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้ศึกษาต่อคือ ทุนการศึกษาพระราชทานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของแต่ละคน ในช่วง ๕ ปีของแผนฯ ระยะที่ ๓ มีทุนพระราชทานจำนวน ๑,๒๘๑ ทุนในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และเพิ่มเป็น ๑,๕๔๔ ทุนในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยในจำนวนนี้เป็นนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนในโครงการพระราชดำริทั่วทั้ง ๔ ภาคของประเทศในทุกสังกัด ที่ได้รับการพิจารณาให้รับทุนพระราชทานเพื่อศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาจำนวนเฉลี่ย ๒๓๙ คนต่อปี ส่วนที่เหลือเป็นคนที่ได้รับทุนต่อเนื่อง (ตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ จำนวนทุนพระราชทานสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓

หน่วย: ทุน

ประเภททุน	ปีการศึกษา				
	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙
ทุนใหม่	๒๓๐	๒๖๒	๒๓๗	๒๓๘	๒๒๘
ทุนต่อเนื่อง	๑,๐๕๑	๑,๑๓๒	๑,๒๐๗	๑,๒๕๕	๑,๓๑๖
รวม	๑,๒๘๑	๑,๓๙๔	๑,๔๔๔	๑,๔๙๓	๑,๕๔๔

๑.๖ ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการโครงการต้องการการแก้ไขและพัฒนา

(๑) การโยกย้ายหมุนเวียนตามวงรอบของเจ้าหน้าที่ในทุกๆระดับ ทั้งในส่วนของสถานศึกษาและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ผู้ที่มารับหน้าที่ใหม่ยังขาดความเข้าใจในทิศทางการทำงาน นอกจากนี้ยังพบกับภาวะวิกฤตของการขาดแคลนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และการขาดขวัญและกำลังใจ

(๒) ตลอดช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ ได้มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพิ่มจำนวนขึ้น บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนของงาน สิ้นเปลืองงบประมาณ และในบางครั้งเกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ การสนับสนุนบางอย่างอาจไม่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ไม่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน หรือในบางครั้งการสนับสนุนไม่เหมาะสมกับเวลา ทั้งหมดนี้เกิดจากการขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ

(๓) ในช่วงแผนฯ ระยะที่ ๓ ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการ บางตัวยังไม่สามารถพัฒนาเครื่องวัดได้ และมีตัวชี้วัดหลายตัวที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ จึงทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้ครบถ้วนและชัดเจน

(๔) ระบบข้อมูลโครงการไม่ได้รับการพัฒนาและบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบดังกล่าว นอกจากนี้สถานศึกษาเองก็มีภาระเพิ่มขึ้นจากงานประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ความสนใจในเรื่องระบบข้อมูลโครงการลดลง ส่งผลต่อการประมวลผลในภาพรวมของโครงการ เพราะข้อมูลขาดความถูกต้อง ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่ทราบสถานการณ์ที่ถูกต้อง ขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หากจะใช้ในการบริหารโครงการ และใช้ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อการตัดสินใจในการดำเนินงานใดๆ

(๕) การพัฒนาครูที่ผ่านมา ไม่สามารถเติมเต็มได้ ในแต่ละปีแม้จะมีความพยายามในหลายรูปแบบ เช่น ทูลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเพื่อให้ครูได้ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา หรือการจัดการศึกษาด้วยระบบ Teleconference พระราชทาน ซึ่งครูสามารถศึกษาในพื้นที่ในขณะที่ยังสามารถปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กันได้โดยไม่ต้องเดินทางมาศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาในเมืองใหญ่ แต่เมื่อศึกษาจบและทำงานไปได้สักระยะหนึ่ง ครูส่วนหนึ่งได้ลาออกหรือย้ายออกนอกสังกัด เนื่องจากขาดความก้าวหน้าและขาดแรงจูงใจ

(๖) การมีส่วนร่วมโดยเฉพาะจากภาคชุมชนในระยะหลังๆ มีแนวโน้มออกมาในรูปของผลประโยชน์ส่วนบุคคลมากขึ้น เช่น เป็นคำตอบแทน เป็นต้น จึงทำให้ช่องว่างระหว่างสถานศึกษาและชุมชนกว้างขึ้น ความรับผิดชอบของชุมชนต่อสถานศึกษาลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กและเยาวชน และที่สำคัญต่อตัวชุมชนเองในระยะยาว

๒. กระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในอนาคต

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาของประเทศที่ผ่านมามีมุ่งสู่สังคมอุตสาหกรรม จนเกิดเป็นการพัฒนาที่ขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืนส่งผลทำให้มีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ การกระจายความเจริญ สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองอย่างรวดเร็วและอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทางวัตถุไม่สมดุลกับการพัฒนาคน ปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและขาดแคลน ความเสื่อมถอยของวัฒนธรรม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วประเทศ แม้กลุ่มชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารก็ย่อมจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ด้วย ผลที่เกิดขึ้นหลายอย่างได้กลายเป็นประเด็นปัญหาวิกฤตของประเทศที่ควรนำมาพิจารณาในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในขนาดนี้

๒.๑ เด็กและเยาวชนตกอยู่ในภาวะที่ขาดแคลน ยากลำบาก และขาดโอกาส จะมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นผลจากการพัฒนาที่ทำให้เศรษฐกิจและรายได้ของคนในเมืองและคนในชนบทห่างไกลเกิดช่องว่างห่างกันมากขึ้น นอกจากนี้ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดภัยพิบัติต่างๆ ที่รุนแรงมากขึ้น ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติเหล่านี้ขยายวงกว้างมากขึ้น

๒.๒ การเปลี่ยนแปลงของปัญหาโภชนาการของประเทศอยู่ในระยะที่เรียกว่าเป็นโภชนาการในช่วงปรับเปลี่ยน ที่มีทั้งการขาดสารอาหารและโภชนาการเกินร่วมกัน ดังเช่นประเทศอื่นทั่วโลกกำลังประสบอยู่ ภาวะการขาดสารอาหาร อันเนื่องมาจากความยากจน ความไม่มั่นคงทางอาหาร และความไม่รู้ ยังมีปรากฏอยู่และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในบางพื้นที่ ในขณะที่ภาวะโภชนาการเกินและอ้วนกำลังเป็นปัญหาที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็คือการพัฒนาเศรษฐกิจที่รวดเร็ว การขยายตัวของตัวเมือง เทคโนโลยีต่างๆ มีความก้าวหน้ารวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน การบริโภคอาหารเปลี่ยนแปลงไปร่วมกับภาวะแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดโรคอ้วนที่พบได้ทั่วไป

๒.๓ โรคติดต่อที่อุบัติขึ้นใหม่และโรคระบาดซ้ำที่เป็นผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ เช่น ไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดนก เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงและบั่นทอนคุณภาพชีวิตของประชาชน หากปราศจากแนวทางป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่ครบวงจร

๒.๔ การก้าวเข้าสู่ยุคสังคมข่าวสารข้อมูล หรือที่เรียกว่า “สังคมแห่งการเรียนรู้” ทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น แม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ และการสื่อสารเป็นไปได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว แต่ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมีทั้งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการพัฒนาเทคโนโลยีคือ การพัฒนาคนให้มีภูมิคุ้มกัน มีศักยภาพในการเลือกรับ วิเคราะห์ ตัดสินใจในข้อมูลเหล่านั้น

๒.๕ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่องและเข้าสู่ภาวะขาดแคลน ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ระบบนิเวศที่เสียสมดุล การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและอุณหภูมิโลกที่สูงขึ้นจากภาวะเรือนกระจก เกิดภาวะโลกร้อน ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต จำเป็นต้องร่วมกันทุกคนในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนปกป้องและรักษาทรัพยากรของประเทศไว้ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

๒.๖ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและเสื่อมถอย เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ไม่เห็นคุณค่า ละเลยวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมของสังคมไทย ถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมต่างชาติที่มาพร้อมกับโลกาภิวัตน์ จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

* * * * *

วัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนา แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙

๑. เป้าหมายสูงสุด

ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาไว้ดังนี้

“เด็กและเยาวชน มีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน มีความรู้ และทักษะทางวิชาการและการอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้”

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับโอกาสในการพัฒนา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายสูงสุด อันจะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ ไว้ดังนี้

- วัตถุประสงค์ที่ ๑ ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา
- วัตถุประสงค์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน
- วัตถุประสงค์ที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ
- วัตถุประสงค์ที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

- วัตถุประสงค์ที่ ๕ ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- วัตถุประสงค์ที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. กลุ่มประชากรและพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา

๓.๑ กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่

- (๑) เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา จนถึงเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียน ทั้งที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม หรืออยู่ในพื้นที่ที่มีสภาวะยากลำบากขาดแคลน หรือในที่ประสบปัญหาภัยพิบัติต่างๆ หรือที่อยู่ในสภาวะที่ทำให้ได้รับโอกาสไม่เท่ากับเด็กปกติโดยทั่วไป
- (๒) เด็กและเยาวชนอื่นๆ ตามพระราชประสงค์

๓.๒ พื้นที่เป้าหมาย ประกอบไปด้วย

- (๑) โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- (๒) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (๓) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- (๔) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม^๔ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- (๕) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- (๖) หมู่บ้านในเขตบริการการศึกษาของสถานศึกษาข้างต้น
- (๗) พื้นที่อื่นๆ ตามพระราชประสงค์

๔. เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๔ นี้ได้กำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั้ง ๖ ข้อไว้ดังต่อไปนี้

^๔ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน และสถาบันศึกษาปอเนาะ

วัตถุประสงค์ที่ ๑ ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็ก และเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลภาวะโภชนาการของเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์และเด็กแรกเกิดซึ่งเป็นช่วงวิกฤตที่สุดในวงจรชีวิต การขาดสารอาหารของแม่ที่ตั้งครรภ์จะส่งผลทำให้เด็กในครรภ์และเด็กแรกเกิดมีภาวะโภชนาการบกพร่อง ดังจะเห็นได้จาก น้ำหนักแรกคลอดของเด็กจะต่ำกว่า ๒,๕๐๐ กรัม เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการชะงักงัน รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและเสียชีวิตสูง เป็นเด็กแคระแกร็น น้ำหนักตัวน้อย เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ก็จะเป็นหนุ่มสาวที่ขาดอาหาร เป็นแม่ตั้งครรภ์ที่น้ำหนักตัวน้อย ส่งผลให้เด็กในครรภ์ขาดอาหารต่อไป และในปัจจุบันจากรายงานเชิงระบาดวิทยาพบว่า การมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (low birth weight) ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดโรคอ้วนและโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรังที่กลายเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ในการดูแลเด็กที่ขาดสารอาหารโดยมุ่งเน้นที่เฉพาะการเพิ่มน้ำหนักเพื่อให้ได้เกณฑ์น้ำหนักตัว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มส่วนสูง อาจทำให้พบเด็กที่มีการขาดสารอาหารอย่างเรื้อรัง ที่เตี้ยแล้วอาจกลายเป็นโรคอ้วนด้วย กรณีดังกล่าวยังเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดการแก้ไขปัญหาด้านหนึ่งแต่ก่อให้เกิดปัญหาอีกด้านหนึ่ง การมองปัญหาโภชนาการของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในอนาคตจึงควรมองทั้งสองด้าน คือทั้งด้านขาดและเกิน อันจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

นอกจากปัญหาโภชนาการแล้ว ในบางพื้นที่ตามแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่เสี่ยง เด็กและเยาวชนรวมทั้งประชาชน ต้องประสบกับการเจ็บป่วยจนถึงขั้นเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ เช่น โรคมาลาเรีย เป็นต้น พื้นที่เหล่านี้หลายแห่งบริการของรัฐยังไม่ถึง ดังนั้นแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาจึงพยายามให้บุคลากรครูที่อยู่ประจำในพื้นที่ ทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ป่วยเบื้องต้น เป็นการเสริมการทำงานของผู้บริหารที่สาธารณสุข เพื่อช่วยบรรเทาความรุนแรงและป้องกันการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

เป้าหมาย

๑. เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาทุกคนได้รับบริการเบื้องต้นจนเกิดรอดปลอดภัย
๒. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการและมีพัฒนาการตามวัย
๓. เด็กทุกคนได้รับอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสุขลักษณะ และได้ดื่มนมอย่างน้อยวันละ ๑ แก้ว ทุกวันเรียน
๔. เด็กทุกคนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
๕. ลดอัตราคอกพอกในนักเรียนประถมศึกษาลงจนไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข
๖. ลดอัตราป่วยด้วยโรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิในนักเรียนลงจนไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข
๗. เด็กและเยาวชนทุกคนมีพฤติกรรมในการเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม
๘. เด็กและเยาวชนทุกคนมีสุขนิสัยที่พึงประสงค์
๙. นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นต้นไปได้รับการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อและแม่ที่ดี

กรอบการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการเบื้องต้นในการดูแลเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา และจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะควบคู่กับการบริการการศึกษาในโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าโรงเรียน
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนพัฒนาศักยภาพของตนเองในการดูแลเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา และการพัฒนาสภาวะแวดล้อมภายในชุมชนที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
๓. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะและชั้นอนุบาล เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเจริญเติบโตและมีพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ
๔. จัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและสะอาดถูกสุขลักษณะ และอาหารเสริมนม เพื่อให้เด็กได้พัฒนาแบบแผนการบริโภคอาหารที่พึงประสงค์ตามหลักโภชนาการ และสุขนิสัยที่พึงปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
๕. ส่งเสริมการใช้เกลือเสริมไอโอดีนในการปรุงอาหาร
๖. พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
๗. ส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ
๘. พัฒนาระบบเฝ้าระวังทางโภชนาการให้มีประสิทธิภาพ
๙. จัดบริการตรวจวินิจฉัยโรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิและให้การรักษาเบื้องต้น และจัดกระบวนการเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ โดยการร่วมมือของชุมชน
๑๐. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการมีสุขภาพดีในเรื่องสุขบัญญัติ โภชนบัญญัติ สุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อม การออกกำลังกายและการกีฬาที่เหมาะสม สุขภาวะทางจิต โรคโภชนาการ เช่น โรคขาดโปรตีนและพลังงาน โรคขาดสารไอโอดีน โรคขาดวิตามินเอ โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก โรคอ้วน และโรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น โรคมาลาเรีย โรคหนองพยาธิ เป็นต้น
๑๑. พัฒนาการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพแม่และเด็กให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักในเรื่องการมีครอบครัวที่เป็นสุขและการสร้างสังคมที่ดี

วัตถุประสงค์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน

นอกจากการเตรียมเด็กและเยาวชนในด้านโภชนาการและสุขภาพแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเห็นว่า เด็กและเยาวชนทุกคนควรได้รับการศึกษา เพราะนอกจากจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกันแล้ว การศึกษายังเป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กและ

เยาวชนมีความรู้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง เป็นคนมีคุณภาพของครอบครัวและสังคม ส่วนรวม แม้หน่วยงานทางการศึกษาได้พยายามจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและสนองต่อวิถีชีวิตและความต้องการของเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส ซึ่งครอบคลุมกลุ่มที่ยากจน กลุ่มที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ กลุ่มที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย กลุ่มพิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ นอกจากนี้กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ก็ยังขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ ไม่ได้โอกาสในการพัฒนาเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงพระราชทานความช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ให้ครอบคลุมเด็กและเยาวชนกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ เต็มโตเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติได้

สำหรับเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง อาจเนื่องมาจากครอบครัวมีฐานะยากจน และในชุมชนไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง ก็ยังได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานทุนการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นจนสุดศักยภาพของแต่ละคน และสามารถพัฒนาตนเองเป็นคนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นของประเทศชาติต่อไป

เป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสมีโอกาสเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น
๒. อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในแต่ละระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

๑. สนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาหลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และชุมชน พัฒนาปรับปรุงอาคารให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กและมีความปลอดภัย พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคลากรเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้
๒. ส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๓. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวและส่งเสริมการเรียนต่อ
๔. ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์
๕. พัฒนางานนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
 - ๕.๑ พัฒนาระบบคัดเลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ๕.๒ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างภาวะผู้นำของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
 - ๕.๓ พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในการดูแลเป็นพี่เลี้ยง และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในพื้นที่ต่างๆ

ความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคน ทั้งภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ตลอดจนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้การติดต่อสื่อสาร การแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร และการเรียนรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงทำให้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นวิชาที่จำเป็นเพิ่มขึ้นมา ความรู้ในวิชาการเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ดำรงชีวิตด้วยตนเอง เป็นที่พึ่งของชุมชนและสังคมต่อไปได้

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าเด็กและเยาวชนยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายๆ ด้าน ทั้งจำนวนครูที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล ข้อจำกัดในเรื่องความรู้ความสามารถของครู วิธีการเรียนการสอน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ในหลายๆ พื้นที่การสนับสนุนจากพ่อแม่ ผู้ปกครองก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเองยังมีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงมากนัก เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่ง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงปัจจัยดังกล่าว และมีพระราชประสงค์ที่จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกัน และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ด้วยการใช้ ส ข จี ปุ ลี ซึ่งเป็นหลักการตั้งเดิมที่สามารถปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกับทุกยุคสมัย

เป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

๑. เพิ่มพูนทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการให้แก่ครูผู้สอนในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ
๒. ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสภาพปัญหา
๓. พัฒนาห้องสมุดให้ได้มาตรฐานสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยของเด็กและชุมชน และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะของเด็กนักเรียนในด้านการอ่าน การค้นคว้า
๔. พัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนในกระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๕. ส่งเสริมการใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชนตามพระราชประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
๖. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา
๗. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะของเด็กนักเรียน ในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เช่น วัด มัสยิด พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

พื้นฐานดั้งเดิมของสังคมไทยคือเกษตรกรรม และถือว่าเป็นอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท พื้นที่ทุรกันดารห่างไกล การเกษตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่ดั้งเดิม แต่การพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่มีทักษะและความชำนาญทางการเกษตรลดลง มีทัศนคติว่าเป็นงานหนักเหน็ดเหนื่อย รายได้ไม่คุ้มการลงทุน ทำให้ขาดความสนใจในงานการเกษตร นอกจากนี้การทำเกษตรที่ผ่านมา ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงจนถึงขาดแคลน ระบบนิเวศเสียสมดุล แหล่งอาหารทางธรรมชาติลดลง หรือแม้กระทั่งมีสารเคมีตกค้างและปนเปื้อนในห่วงโซ่อาหารจนเป็นอันตรายถึงชีวิต วิธีการดำรงชีวิตพร้อมกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ดั้งเดิมถูกทำลายจนเกือบหมดไป สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนทั้งด้านความรู้ และทักษะทางการเกษตร ตลอดจนการปลูกฝังทัศนคติที่ดี มีความอดทน เห็นคุณค่าของการทำงานเกษตร ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการผลิตอาหารสำหรับบริโภคในครัวเรือน ซึ่งเป็นการช่วยลดรายจ่ายของครัวเรือนได้

นอกเหนือจากอาชีพการเกษตรแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังทรงเห็นว่าการทำงานพื้นฐานอาชีพอื่นๆ เช่น การประกอบอาหาร การแปรรูปถนอมอาหาร การเพาะขยายพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ ศิลปหัตถกรรม การตัดเย็บเสื้อผ้า งานก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า งานซ่อมแซมเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในครัวเรือน ก็เป็นพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนด้วย และเป็นฐานสำหรับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนทักษะต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ยังทรงเน้นถึงการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยใช้หลักการสหกรณ์ พร้อมทั้งการฝึกการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบและแบบแผน การจัดบันทึก การจัดทำบัญชีเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

เป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค และทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
๒. เด็กและเยาวชนทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

กรอบการดำเนินงาน

๑. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำเกษตรยั่งยืนของเด็กและเยาวชน ผลผลิตที่ได้สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และส่งเสริมการขยายผลสู่ครัวเรือนในพื้นที่ที่มีความพร้อม
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการจัดการการผลิต และการจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติในงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน
๔. จัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เน้นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์
๕. จัดกิจกรรมสหกรณ์ ได้แก่ กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเบื้องต้นของเด็กทางด้านสหกรณ์

วัตถุประสงค์ที่ ๕ ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ความขาดแคลนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน ดังจะเห็นได้จาก พื้นที่ป่าลดลง การขาดแคลนน้ำในระดับรุนแรง แต่ยังมีน้ำหลากท่วมเป็นประจำ คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ฤกษ์ล้างพังทลาย ระบบนิเวศเสียสมดุล และความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไข

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยและทรงเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คืนสู่สมดุลโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่เขตป่าสงวน ดังนั้นหากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพได้มีประสบการณ์ตรงจากสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น ก็จะช่วยในการฟื้นฟูและรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานของประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปได้

เป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิต
๒. เด็กและเยาวชนทุกคนมีลักษณะนิสัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการดำเนินงาน

๑. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พบในท้องถิ่น เช่น การใช้พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าถูกทำลาย ไฟป่า ควันพิษ เป็นต้น และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้น้ำ การใช้ไฟฟ้า เป็นต้น
๒. จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

๓. รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น
๔. จัดกระบวนการเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้สำรวจ เก็บข้อมูล วิเคราะห์คุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น และจัดเวทีเพื่อให้เด็กเผยแพร่องค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
๕. ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าบริเวณใกล้โรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

วัตถุประสงค์ที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนามักเป็นชุมชนที่ก่อตั้งมาช้านาน มีความหลากหลายของเชื้อชาติที่มีวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ต่างกันอย่างชัดเจนและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน จึงมีพระราชดำริที่จะปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้รู้จักรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิม และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ ป้องกันไม่ให้สิ่งที่ดั้งเดิมเหล่านี้ถูกกลืนหรือถูกทำลายไปพร้อมๆ กับการพัฒนา และที่สำคัญคือจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม

เป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
๒. เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และมีความรักท้องถิ่น

กรอบการดำเนินงาน

๑. ทำการสำรวจ เก็บข้อมูล บันทึก วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับ ภาษาท้องถิ่น วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. จัดเวทีให้เด็กและเยาวชนได้เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันสำคัญทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น การแต่งกาย วัฒนธรรมทางอาหาร โภชนาการ ดนตรี การแสดง กีฬา นันทนาการท้องถิ่น ภาษาท้องถิ่น พิธีสุมไฟ พิธีสีย้อมผ้า เป็นต้น

* * * * *

๓ บทที่

การนำแผนสู่การปฏิบัติ

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๔ นี้ ได้จัดทำเป็นแผนระยะยาว ๑๐ ปี เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน และการสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ที่มุ่งสู่การเสริมสร้างพลังและความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชน ให้สามารถดูแลและพัฒนาตนเองได้อย่างสมดุลกันทั้งทางร่างกาย จริยธรรม คุณธรรม และความรอบรู้ เพื่อนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติและผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามพระราชประสงค์ โดยการพัฒนาแบบองค์รวมและใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการและกรอบการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้

๑. **สร้างความรู้ ความเข้าใจ**เกี่ยวกับแนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร วัตถุประสงค์ของการพัฒนา ตลอดจนสาระสำคัญของแผนให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนในทุกระดับ เพื่อให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกัน สามารถร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

๒. **สนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการ**ของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมในการพัฒนาแผนด้วย และประสานการจัดทำแผนสนับสนุนของภาคส่วนต่างๆ ให้สนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ขจัดความซ้ำซ้อนของแผน และต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา โดยดำเนินการเป็น ๒ ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วง พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙

๓. **ปรับปรุงและพัฒนา**ระบบการประสานงานให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันกาล โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและมีความโปร่งใส ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีจุดมุ่งหมายหลักร่วมกันที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาตนเองได้ มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีศักยภาพในการเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ มีระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ และทุกภาคส่วนมีความคล่องตัวในการปรับบทบาทให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ซ้ำซ้อนกันแต่สามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้

โครงสร้างในการประสานงานประกอบด้วย

ภาครัฐ

ส่วนกลาง ทำหน้าที่ประสานและอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ชุมชน ดำเนินกิจกรรมตามแผน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและวิชาการ

ส่วนพื้นที่ (ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล) ทำหน้าที่ประสานแผนและงบประมาณระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและสถานศึกษา นิเทศติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษา ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานในพื้นที่

ภาคเอกชน

สนับสนุน ให้การช่วยเหลือ ถ่ายทอดประสบการณ์ เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนา

ภาคชุมชน

สร้างความตระหนักและทัศนคติที่ดีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ร่วมกิจกรรมพัฒนาของสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อการพึ่งตนเองในการพัฒนาได้ในอนาคต

๔. **ปรับปรุงและพัฒนาระบบติดตามและประเมินผล** พัฒนาดัชนีวัดและเครื่องมือวัดที่เหมาะสม พัฒนาระบบสารสนเทศโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสำหรับนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่สามารถติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และจัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี จัดให้มีการสุ่มสำรวจและประเมินผลการดำเนินงานตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละสถานศึกษาเป็นระยะ อย่างน้อย ๒ ครั้งคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และเผยแพร่ผลการประเมินให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

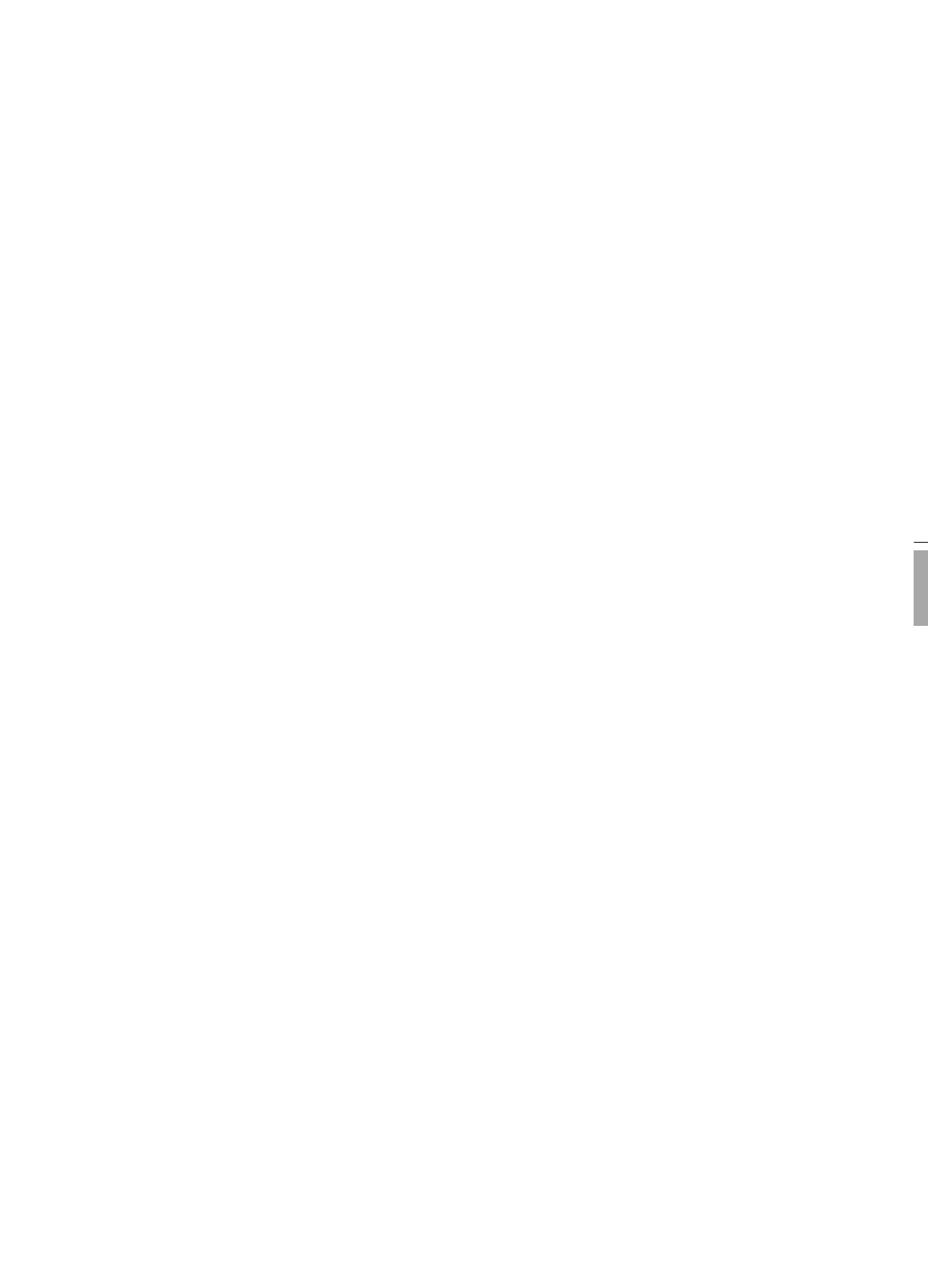
๕. **ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกระดับ** เพื่อเปิดโลกทัศน์ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาขีดความสามารถด้านต่างๆ ทั้งในรูปของการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ การฝึกอบรมระยะยาว การฝึกอบรมระยะสั้น การศึกษาดูงาน การร่วมประชุมวิชาการ และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามภาระหน้าที่ อีกทั้งจะต้องสนับสนุนการเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับพื้นที่อื่นภายในประเทศ หรือประเทศอื่นที่ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

๖. **กำหนดนโยบายและมาตรการในการธำรงรักษาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกส่วนในทุก** ระดับ และสามารถนำสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้อย่างรวดเร็ว

๗. **ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาวัตกรรมที่สามารถนำไป** ใช้ประโยชน์ทั้งในการพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทำงานวิจัยและพัฒนาจากงานประจำ และครูในสถานศึกษาดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน และต้องมีการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

๘. **กำหนดแนวทางในการถ่ายโอนสถานศึกษาที่ชัดเจน** ทั้งในกรณีของการถ่ายโอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้หน่วยงานที่รับการถ่ายโอนสามารถสานต่องานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริได้ภายหลังจากการมอบโอนแล้ว

* * * * *

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ความเป็นมา

เป็นโครงการแรกที่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงิน สิ่งของ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียนในโครงการ การดำเนินงานของโครงการนี้นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ด้านโภชนาการและด้านการเกษตรแผนใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดปีการศึกษา โดยใช้ผลผลิตการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร

กิจกรรมสำคัญ

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. ผลิตอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในโรงเรียน ทั้ง เนื้อสัตว์ ปลา ถั่วเมล็ดแห้ง พืชผักและผลไม้ที่หลากหลายเหมาะสมกับท้องถิ่นโดยเฉพาะกล้วยและมะละกอ โดยใช้รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานและชีววิธี ให้มีผลผลิตที่หลากหลายหมุนเวียนกันอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแผนการประกอบอาหารของโรงเรียน
๓. ส่งเสริมการถนอมอาหารที่มีเหลือใช้ เพื่อเก็บไว้ใช้ในฤดูขาดแคลน
๔. ประกอบอาหารกลางวันและอาหารเสริมที่มีคุณค่า และถูกสุขลักษณะ
๕. เฝ้าระวังและติดตามทางโภชนาการ รวมทั้งการตรวจสุขภาพและปรับปรุงภาวะโภชนาการของนักเรียนและของชุมชน
๖. จัดการเรียนการสอนเรื่องการเกษตรและโภชนาการในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ

โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงปัญหาการระบาดของโรคคอพอกเนื่องมาจากการขาดสารไอโอดีน ทั้งจากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข และจากการที่พระองค์ทรงพบเห็นในระหว่างเสด็จฯ เยี่ยมเด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงมีพระราชดำริที่จะดำเนินการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาล่าช้า โดยเสริมการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๓๓ โดยคาดหวังว่า หากมีการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องแล้ว ก็จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศโดยรวมได้

วัตถุประสงค์

เพื่อควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคขาดสารไอโอดีนในพื้นที่ทุรกันดาร

กิจกรรมในโรงเรียน

๑. ดื่มน้ำเสริมไอโอดีนเป็นประจำทุกวัน
๒. ส่งเสริมการใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารกลางวันเป็นประจำทุกวัน
๓. เฝ้าระวังโรคขาดสารไอโอดีน โดยตรวจคอพอกในเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาทุกคน
๔. อบรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน เรื่องโรคขาดสารไอโอดีน

กิจกรรมในหมู่บ้าน

๑. อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องโรคขาดสารไอโอดีน
๒. รณรงค์การใช้เกลือเสริมไอโอดีนและ/หรือน้ำหยดไอโอดีนในน้ำปลาสำหรับปรุงอาหารในครัวเรือนเป็นประจำทุกวัน

โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัย แม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักว่าการที่คนเราจะมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีนั้น จะต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยในครรภ์มารดา นั่นคือแม่จะต้องมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีด้วย ถ้าแม่ขาดสารอาหารก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดออกมา ทั้งด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการของร่างกายและสมอง ดังนั้นจึงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการนี้ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๙

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุ ๓ ปีที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้รับบริการที่เหมาะสม และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อช่วยให้แม่มีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดี เด็กเกิดรอด มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ

กิจกรรมสำคัญ

๑. การให้บริการการดูแลอนามัยแม่และเด็กขั้นพื้นฐาน โดยแสวงหากคนในพื้นที่เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ แล้วอบรมผู้ให้บริการ ทั้งด้านความรู้ วิธีการและเทคนิคต่างๆ เกี่ยวกับการให้บริการงานอนามัยแม่และเด็ก และการส่งเสริมโภชนาการ ให้มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการให้บริการ
๒. รณรงค์ให้ประชาชนร่วมดูแลแม่และเด็กทั้งในครอบครัวของตนเองและชุมชน
๓. สนับสนุนอาหารเสริมและยาที่จำเป็นแก่แม่และเด็ก
๔. ศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีการในการให้บริการที่เหมาะสมต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนในบางพื้นที่ ได้แก่ ชาวไทยภูเขา และชาวไทยมุสลิม

โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมา

เป็นโครงการที่ดำเนินการขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารซึ่งประสบกับความขาดแคลนในหลายๆ ด้าน ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับอย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาการอย่างดี พร้อมทั้งจะไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้เท่าเทียมกับคนอื่นๆ และช่วยให้ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูตำราวจตระเวนชายแดน ซึ่งไม่ได้มีอาชีพครูโดยตรงทำหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

กิจกรรมสำคัญ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู
๒. ปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โดย

- ๒.๑ สนับสนุนสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงอาคารสถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเพื่อเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๒.๒ วรรณกรรมการพัฒนาโรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมในการเรียน
๓. จัดทำวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน โดย
 - ๓.๑ จัดหาแบบเรียนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียนให้ทันเวลา
 - ๓.๒ สนับสนุนการจัดทำสื่อการสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
๔. จัดกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน และให้ผู้ทรงคุณวุฒิประจำท้องถิ่นได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติ วัฒนธรรมนิยม ประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาของท้องถิ่น
๕. จัดให้มีการเรียนการสอนในกิจกรรมร่วมหลักสูตร โดยเน้นไปที่กิจกรรมการเกษตร การอาชีพ การสหกรณ์ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ
๖. จัดการเรียนการสอนทางไกล
๗. จัดห้องสมุดให้เป็นที่ยุทธศาสตร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและชุมชน

โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมา

จากการที่ทรงประจักษ์ว่า เด็กนักเรียนในโรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แล้ว ส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง เนื่องจากทางบ้านมีฐานะยากจน และตามชายแดนมักไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชานุเคราะห์ให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อตามระดับสติปัญญาและความเหมาะสม และโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการนี้ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนในถิ่นทุรกันดารได้รับการศึกษาต่อตามความสามารถ และกลับไปช่วยพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร

กิจกรรมสำคัญ

๑. คัดเลือกนักเรียนในถิ่นทุรกันดารเข้าเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

๒. จัดอบรมประจำปีเพื่อชี้แจง แนะนำแนวทางปฏิบัติตัวของนักเรียน ปลุกฝังอุดมการณ์ ความสำนึกในความเป็นไทย ให้มีความรักในถิ่นที่อยู่ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
๓. พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดย
 - ๓.๑ ติดตาม ตรวจสอบนักเรียน
 - ๓.๒ จัดสอนเสริม หรือฝึกอบรมเพิ่มเติม
 - ๓.๓ จัดอบรมและแนะแนวการศึกษาต่อ
๔. กำหนดแผนการศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ต่อไป
๕. ส่งเสริมให้นักเรียนมีงานทำตามคุณวุฒิของนักเรียน
๖. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ด้านการเรียน การเงิน ตลอดจนการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพนักเรียน

โครงการฝึกอาชีพ

ความเป็นมา

เป็นโครงการที่โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอาชีพให้กับศิษย์เก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่อาจศึกษาในระดับสูงต่อไปได้ และเน้นให้มีการฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่นนั้นๆ ในระยะเริ่มแรกให้จัดทำในโรงเรียนทดลองก่อนภาคละ ๑ โรงเรียน โดยมีกรมอาชีวศึกษาเข้าไปสนองพระราชดำริฯ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
๒. เพื่อให้เยาวชนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนมีวิชาชีพติดตัวและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

กิจกรรมสำคัญ

๑. ฝึกทักษะและความรู้ด้านวิชาชีพให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน
๒. ส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น
๓. ส่งเสริมความร่วมมือจากภาคเอกชน
๔. ดำเนินงานฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โครงการส่งเสริมสหกรณ์

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่า การปลูกฝังสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น จึงมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมตำรวจ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านภูต่าง อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ ให้ส่งเสริมวิธีสหกรณ์ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียน จึงได้เริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความรู้ และทักษะด้านสหกรณ์ และสร้างลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ให้แก่เด็กนักเรียน

กิจกรรมสำคัญ

๑. จัดการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์
๒. จัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ภาคปฏิบัติ เช่น กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ และกิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการฝึกทักษะของนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ตามความพร้อมของแต่ละโรงเรียน
๓. จัดให้มีการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสหกรณ์ตัวอย่าง

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ่ารุงที่ ๑๐๗ บ้านห้วยจะค่าน ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ มีพระราชดำริให้ดำเนินการปลูกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เด็กนักเรียน และให้โรงเรียนปลูกเสเดา ซึ่งนอกจากจะนำมาประกอบเป็นอาหาร อาศัยเป็นร่มเงาแล้ว เมล็ดเสเดายังใช้ใน

การป้องกันกำจัดแมลงในผักได้ด้วย ซึ่งไม่มีสารพิษตกค้างและทำลายสภาพแวดล้อมเหมือนสารเคมีทั่วไป จากพระราชดำริข้างต้น จึงได้ขยายกิจกรรมออกไปยังโรงเรียนอื่นๆ ด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียน เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมสำคัญ

๑. จัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน
๒. ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. ดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตัวอย่างเช่น
 - ๓.๑ ใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน และลดการใช้สารเคมี
 - ๓.๒ ปลูกไม้ใช้สอย
 - ๓.๓ สาธิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก
 - ๓.๔ พัฒนาป่าชุมชนในพื้นที่
 - ๓.๕ บริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

* * * * *

ภาคผนวก ข

พื้นที่เป้าหมาย

(ข้อมูลปีการศึกษา ๒๕๕๑)

๑. โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

๑.๑ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๑ จำนวน ๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านเขาฉกลาง	เขาฉกลาง	๗	เทพนิมิต	เขาสมิง	ตราด
๒	ตชด.บ้านท่ากุ่ม (มูลนิธิวิสุทธิมิตร เลิศสุมิตรกุลอุปถัมภ์)	ท่ากุ่ม	๓	ท่ากุ่ม	เมือง	ตราด
๓	ตชด.บ้านหางแมว	หางแมว	๔	ขุนซ่อง	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๔	ตชด.บ้านบ่อชะอม	บ่อชะอม	๑๑	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๕	ตชด.บ้านคลองแดง	คลองแดง	๑๒	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๖	ตชด.บ้านน้ำแดง	น้ำแดง	๖	บางชัน	ขลุง	จันทบุรี
๗	ตชด.บ้านคลองมะลิประเวศน์วิทยา	คลองมะลิ	๘	อ่างศิระ	มะขาม	จันทบุรี
๘	ตชด.สิงคโปร์แอร์ไลน์สเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒	หนองบอน	๑๖	ทุ่งขนาน	สอยดาว	จันทบุรี

๑.๒ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๒ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	๑๐	เขาสามลิบ	เขาคกรรจ์	สระแก้ว
๒	ตชด.การบินไทย	ใหม่การบินไทย	๙	ไทรเดี้ยว	คลองหาด	สระแก้ว
๓	ตชด.บ้านคลองตะเคียนชัย	คลองตะเคียนชัย	๕	ทุ่งมหาเจริญ	วังน้ำเย็น	สระแก้ว
๔	ตชด.พระยานุเคราะห์มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	คลองชล	๑๑	วังทอง	วังสมบูรณ์	สระแก้ว

๑.๒ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๒ จำนวน ๑๑ แห่ง (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๕	ตชด.วังศรีทอง	โพธิ์เงิน	๑๕	วังสมบูรณ์	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๖	ตชด.บ้านทุ่งกบินทร์	ทุ่งกบินทร์	๕	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๗	ตชด.บ้านเขาสารภี	เขาสารภี	๓	ทับพริก	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๘	ตชด.ประชารัฐบำรุง ๑	หนอง หญ้าปล้อง	๔	ป่าไร่	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๙	ตชด.บ้านนาอิสาน (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุปถัมภ์)	นาอิสาน	๑๖	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา
๑๐	ตชด.บ้านนายาว	นายาว	๑๙	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา
๑๑	มัธยมพระราชทานนายาว*	ทุ่งเหียง	๑๘	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา

๑.๓ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๓ จำนวน ๑๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.ตะโกปิตทอง	ตะโกปน	๘	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี
๒	ตชด.บ้านถ้ำหิน	ถ้ำหิน	๕	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี
๓	ตชด.วิจิตรวิทยาคาร	อี่ปู้	๑	ปี่ลือก	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี
๔	ตชด.บ้านแม่บ้านน้อย	แม่บ้านน้อย	๕	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๕	ตชด.เฮงเคิลไทย	มะเขย้อย	๔	บ้องตี้	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๖	ตชด.ต้นมะม่วง	พู่หว่า	๗	วังกระแจะ	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๗	ตชด.มิตรมวลชน ๒	ตีนตอก	๑	เขาโจด	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี
๘	ตชด.บ้านเรดาร์ (มร.เจอร์เก้น มูลเดอร์ อุปถัมภ์)	เรดาร์	๔	ปรังเผล	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๙	ตชด.สุนทรเวช	สะเนฟอง	๑	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๐	ตชด.บ้านทีไล่ป่า	ทีไล่ป่า	๕	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๑	ตชด.สหธนาคารกรุงเทพ	เวียคาคี	๕	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๒	ตชด.บ้านปี่ลือกคี	ปี่ลือกคี	๕	ปี่ลือก	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี

* โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

๑.๔ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔ จำนวน ๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.นเรศวรบ้านห้วยโสก	ปางไม้	๙	ป่าแดง	แก่งกระจาน	เพชรบูรณ์
๒	ตชด.บ้านโป่งลึก	โป่งลึก	๒	ห้วยแม่เพรียง	แก่งกระจาน	เพชรบูรณ์
๓	ตชด.บ้านย่านซื่อ	ย่านซื่อ	๙	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๔	ตชด.บ้านเขาจ้าว	เขาจ้าว	๑	เขาจ้าว	ปราณบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๕	ตชด.บ้านท่าวังหิน	ท่าวังหิน	๔	เขาจ้าว	ปราณบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๖	ตชด.บ้านป่าหมาก	ป่าหมาก	๘	ศาลาลัย	กิ่ง อ.สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
๗	ตชด.บ้านแพรงตะคร้อ	แพรงตะคร้อ	๑๑	บึงนคร	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
๘	ตชด.นเรศวรป่าละอู	ป่าละอู	๓	ห้วยสัตว์ใหญ่	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
๙	ตชด.บ้านคลองน้อย	คลองน้อย	๗	ห้วยสัตว์ใหญ่	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์

๑.๕ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านตาแตรว	ตาแตรว	๙	เทพรักษา	สังขะ	สุรินทร์
๒	ตชด.บ้านตาดุม	ตาดุม	๑๔	ตาดุม	สังขะ	สุรินทร์
๓	ตชด.บ้านโคกแสง	โคกแสง	๗	ตาเมียง	พนมดงรัก	สุรินทร์
๔	ตชด.พระยานุเคราะห์หมูลนิธิในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	โคกป่าจิก	๑๘	ปรือ	ปราสาท	สุรินทร์
๕	ตชด.บ้านชำปะโต	ชำปะโต	๓	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์
๖	ตชด.บ้านรุน	รุน	๗	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์
๗	ตชด.ชมรม ๙ สมาคมจีนแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒	โรงเลื่อย	๖	ละหานทราย	ละหานทราย	บุรีรัมย์

๑.๖ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ จำนวน ๑๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านปากลา	ปากลา	๕	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี
๒	ตชด.บ้านตาเอ้ม	ตาเอ้ม	๒	ตาเกา	น้ำขุ่น	อุบลราชธานี
๓	ตชด.บ้านท่าแสนคุณ	ท่าแสนคุณ	๑๒	โคมประดิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี
๔	ตชด.บ้านคำสะอาด	คำสะอาด	๕	ยางใหญ่	น้ำยืน	อุบลราชธานี
๕	ตชด.บ้านป่าไม้	เจริญชัย	๑๔	คอแลน	บุณฑริก	อุบลราชธานี
๖	ตชด.บ้านแก่งศรีโคตร	แก่งศรีโคตร	๓	โนนก่อ	สิรินธร	อุบลราชธานี
๗	ศกร.ตชด.ชุมชนป่าหญ้าคา	ชุมชน ป่าหญ้าคา	-	โนนก่อ	สิรินธร	อุบลราชธานี
๘	ตชด.บ้านห้วยฆ้อง	ห้วยฆ้อง	๕	ป่าก่อ	ชานุมาน	อำนาจเจริญ
๙	ตชด.บ้านหนองใหญ่	หนอง โปร่งใหญ่	๘	รุง	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ
๑๐	ตชด.บ้านศรีสวัสดิ์	ศรีสวัสดิ์	๕	ศรีแก้ว	เลิงนกทา	ยโสธร

หมายเหตุ ศกร.ตชด. หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน

๑.๗ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๓ จำนวน ๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.ค็อกนิสไทยเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	พรหมศรีธาตุ	๙	แมตนาทม	โคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๒	ตชด.ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	ศรีถาวรพนา	๑๒	กกตูม	ดงหลวง	มุกดาหาร
๓	ตชด.ชูทิวทยา	น้อยหลวงมอ	๘	หนองเทา	ท่าอุเทน	นครพนม
๔	ตชด.บ้านหาดทรายเพ	หาดทรายเพ	๕	หนองเทา	ท่าอุเทน	นครพนม
๕	ตชด.ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๘	โนนอุดมดี	๖	ดอนเตย	นาทม	นครพนม
๖	ตชด.บ้านนาสามัคคี	นาสามัคคี	๑๒	นาทม	นาทม	นครพนม
๗	ตชด.บ้านหนองดู่	หนองดู่	๗	นาใน	โพนสวรรค์	นครพนม
๘	ตชด.คอนราดเฮงเคิล	โนนขาม	๖	นาใน	โพนสวรรค์	นครพนม

๑.๘ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านห้วยเวียงงาม	ห้วยเวียงงาม	๘	นาเยือง	นาเยือง	อุดรธานี
๒	ตชด.บ้านเมืองทอง	เมืองทอง	๑๑	โนนทอง	นาเยือง	อุดรธานี
๓	ตชด.บ้านนาขมภู (มูลนิธิวิสุทธิมิตร เลิศสุมิตรกุลอุปถัมภ์)	นาขมภู	๘	บ้านก้อง	นาเยือง	อุดรธานี
๔	ตชด.บ้านเทพภูเงิน	เทพภูเงิน	๗	น้ำโสม	น้ำโสม	อุดรธานี
๕	ตชด.บ้านนาแวง	นาแวง	๘	นาสวรรค์	บึงกาฬ	หนองคาย
๖	ตชด.บ้านหนองตะไก้	หนองตะไก้	๗	โป่งเปือย	บึงกาฬ	หนองคาย
๗	ตชด.บ้านห้วยดอกไม้	ห้วยดอกไม้	๘	วิศิษฐ์	บึงกาฬ	หนองคาย
๘	ตชด.เฉลิมราษฎร์บำรุง	ห้วยลาด	๘	นาดี	ด่านซ้าย	เลย
๙	ตชด.บ้านหนองแคน	หนองแคน	๙	นาดัง	นาดัง	เลย
๑๐	ตชด.บ้านนาปอ	นาปอ	๔	แสงภา	นาแห้ว	เลย
๑๑	ตชด.ฮิลมาร์ฟาเบิ้ล	เหมืองทอง	๙	เชียงกลม	ปากชม	เลย
๑๒	ตชด.บ้านห้วยเป่า	ห้วยเป่า	๕	ปากชม	ปากชม	เลย
๑๓	ตชด.บ้านน่านกปีด	น่านกปีด	๕	ห้วยบ่อซืน	ปากชม	เลย
๑๔	ตชด.บ้านวังขมภู	วังขมภู	๕	ทรัพย์ไวัลย์	เอราวัณ	เลย

๑.๙ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๑ จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บุญธรรม-บุญพริ้ง	ห้วยไผ่	๑๑	บ่อเบี้ย	บ้านโคก	อุดรดิตถ์
๒	ตชด.ยอดโพธิ์ทอง ๑	ภูต่าง	๑๐	บ่อเบี้ย	บ้านโคก	อุดรดิตถ์
๓	ตชด.บ้านโป่งตะแบก	โป่งตะแบก	๑๐	พุทธบาท	ชนแดน	เพชรบูรณ์
๔	ตชด.บ้านลาดเรือ	ลาดเรือ	๓	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๕	ตชด.บ้านรักไทย	รักไทย	๖	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๖	ตชด.บ้านนุชเทียน	นุชเทียน	๗	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๗	ตชด.อาทรอุทิศ	โป่งสอ	๖	น้ำกุ่ม	นครไทย	พิษณุโลก

* โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

๑.๑๐ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ จำนวน ๑๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.เบ็ตตี้ดูเมน	ปางพริก	๓	ผาช้างน้อย	ปาง	พะเยา
๒	ตชด.เฉลิมฉลองครบรอบ๑๐๐ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๓	สะไล	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๓	ตชด.พีระยานุเคราะห์หมู่ลนิธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๓ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	สว่าง	๑๐	หนองแดง	แม่จริม	น่าน
๔	ตชด.บ่ารุงที่ ๘๘	น้ำปี้	๕	น้ำมวบ	เวียงสา	น่าน
๕	ตชด.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรถไฟมักกะสัน	ห้วยเลา	๑	ชนแดน	สองแคว	น่าน
๖	ตชด.อาชีวศึกษาเชิงทราย-พะเยา	กิวกาญจน์	๖	ริมโขง	เชิงทอง	เชียงราย
๗	ตชด.เทคนิคดุสิต	ห้วยสันสีขอ	๑	ห้วยชมภู	เมือง	เชียงราย
๘	ตชด.บ่ารุงที่ ๘๗	อาโก้	๓	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๙	ตชด.ศรีสมวงศ์	สามัคคีเก่า	๑๑	แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๐	ตชด.สังวาลย์วิท ๘	จะล่อ	๑๐	แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๑	ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓	หินแตก	๑	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๒	ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔	หัวแม่คำ	๔	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๓	ตชด.บ่ารุงที่ ๑๑๒	โป่งไฮ	๒๑	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๔	ตชด.บ้านนาโต (วปรอ. ๓๔๔ อุปถัมภ์)	นาโต	๒๐	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๕	ตชด.การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญ พระชนมายุ ๔ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๔๖*	นาโต	๒๐	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๑๖	ตชด.บ้านดอยล้าน	ดอยล้าน	๔	วาวี	แม่สรวย	เชียงราย
๑๗	ตชด.สมถวิลจินตมัย	ห้วยแล้ง	๒	ท่าข้าม	เวียงแก่น	เชียงราย
๑๘	ตชด.ชนันต์ถิพย์อยู่	เจดีย์ทอง	๓	ป่อ	เวียงแก่น	เชียงราย

* โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

๑.๑๑ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓ จำนวน ๒๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศกร.ตชด.บ้านโตแฮ	โตแฮ	๕	แม่สามแลบ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๒	ศกร.ตชด.บ้านจอบพร้าว	จอบพร้าว	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๓	ศกร.ตชด.บ้านปอหม้อ	ปอหม้อ	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๔	ศกร.ตชด.บ้านโกแประ	โกแประ	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๕	ตชด.บ้านตุน (ชมรม ๙ สมาคมจีน แห่งประเทศไทยอุปกัมภ์)	ตุน	๔	ห้วยห้อม	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๖	ตชด.บ้านแม่ลำจิว	แม่ลำจิว	๑๒	แม่ลำจิว	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๗	ตชด.ชมรมอนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์	แสนคำลือ	๒	ถ้ำลอด	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๘	ตชด.ชมรมอนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์ ๒	ปungยาม	๕	นาปู่ป้อม	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๙	ตชด.ท่านผู้หญิงประไพ ศิวะโกเศศ	ผาแดง	๑๒	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐	ตชด.รางวัลอินทรีรา คานที	พะกะเซ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๑	ตชด.รับปาปอร์ต	ป่าเกี๊ยะใน	๘	บ่อแก้ว	สะเมิง	เชียงใหม่
๑๒	ตชด.เบญจมา ๑	สามหมื่น	๖	เมืองแหง	เวียงแหง	เชียงใหม่
๑๓	ตชด.ทุติยะโพธิ์อนุสรณ์	จะนะ	๑๒	แม่ฮาย	แม่ฮาย	เชียงใหม่
๑๔	ตชด.เฮียงไทยธารงค์	ปู้หมื่นใน	๑๕	แม่สาว	แม่ฮาย	เชียงใหม่
๑๕	ตชด.ไลออนส์มหาจักร ๙	ป่าข้าวหลาม	๗	กีดช้าง	แม่แตง	เชียงใหม่
๑๖	ตชด.บ้านใหม่พัฒนาสันติ	ใหม่พัฒนา สันติ	๑๔	แม่นาจร	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๗	ตชด.บ้านแม่ลอง	แม่ลอง	๓	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๘	ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปกัมภ์ ๒	แม่ละงอง	๖	น้ำแพร่	พร้าว	เชียงใหม่
๑๙	ตชด.อาโอยามา	ป่าคา	๑๑	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่
๒๐	ตชด.เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธี มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ (นางอั้งไซอิม แซ่ตั้ง อุปกัมภ์)	แก่น้อย	๒	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่
๒๑	ตชด.บ้านหนองแขม	หนองแขม	๑๑	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่

หมายเหตุ ศกร.ตชด. หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน

๑.๑๒ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๔ จำนวน ๒๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านแม่จันทะ	แม่จันทะ	๘	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๒	ตชด.บ้านเลตองคู้	เลตองคู้	๑๐	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓	ตชด.บ้านหม่องก๊วะ	หม่องก๊วะ	๗	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๔	ตชด.บ้านแม่กลองคี	แม่กลองคี	๓	โมโกร	อุ้มผาง	ตาก
๕	ตชด.ท่านผู้หญิงทวี มณีนุตร	ขุนห้วย แม่สอด	๖	พระธาตุ ผาแดง	แม่สอด	ตาก
๖	ศกร.ตชด.ที่วะเบยทะ	ที่วะเบยทะ	๑๐	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๗	ตชด.บ้านแพะ	แพะ	๑๒	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๘	ศกร.ตชด.บ้านเลผะสุคี	เลผะสุคี	๑๐	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๙	ศกร.ตชด.บ้านเลตอ	เลตอ	๑๓	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๐	ศกร.ตชด.บ้านวะกะเลโค๊ะ	วะกะเลโค๊ะ	๑๓	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๑	ตชด.บ้านแสมใหญ่ (สกุลโกมารกุล-ขุนาค อุปถัมภ์)	แสมใหญ่	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๒	ศกร.ตชด.บ้านแม่ละนา	แม่ละนา	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๓	ศกร.ตชด.บ้านแม่อมยะ	แม่อมยะ	๗	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๔	ศกร.ตชด.บ้านเลโพเด	เลโพเด	๙	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๕	ศกร.ตชด.บ้านพอบือละคี	พอบือละคี	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๖	ตชด.บ้านกามาผาโต้	กามาผาโต้	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๗	ศกร.ตชด.บ้านตีนดอย	ตีนดอย	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๘	ศกร.ตชด.บ้านแม่หละคี	แม่หละคี	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๙	ตชด.จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๓	แม่ออกฮู	๙	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๒๐	ศกร.ตชด.บ้านคะเนจือทะ	คะเนจือทะ	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๒๑	ตชด.เทคนิคอาสา ๑	ปะน้อยปู	๕	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก

หมายเหตุ ศกร.ตชด. หมายถึง ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

๑.๑๓ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๕๑ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านยางโพรง	ยางโพรง	๗	ปากหมาก	ไชยา	สุราษฎร์ธานี
๒	ตชด.บ้านกอบเตย	กอบเตย	๑๑	คลองพา	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
๓	ตชด.เทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ ๑	บางเตา	๑๐	บางสวรรค์	พระแสง	สุราษฎร์ธานี
๔	ตชด.บ้านคลองวาย	คลองวาย	๗	ตะกุกเหนือ	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
๕	ตชด.บ้านในวง	ผาพิง	๑	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง
๖	ตชด.สันตินิมิตร	สันตินิมิตร	๑๐	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร
๗	ตชด.บ้านพันवाल	พันवाल	๑๑	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร
๘	ตชด.สิริราษฎร์	สระขาว	๑๖	ละแม	ละแม	ชุมพร
๙	ตชด.บ้านสวนเพชร	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	ชุมพร
๑๐	ตชด.บ้านควนสามัคคี	ควนสามัคคี	๑๓	ครน	สวี	ชุมพร
๑๑	ตชด.บ้านห้วยเหมือง	ห้วยเหมือง	๑๓	นาขา	หลังสวน	ชุมพร

๑.๑๔ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๕๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านเขาวัง	คีรีใหม่	๑๒	หินตก	สวี	นครศรีธรรมราช

๑.๑๕ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๕๓ จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.ยุงทองรัฐประชาสรรค์	ลำปาด	๔	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล
๒	ตชด.บ้านसानแดง	ปาล์มไทย	๑๑	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล
๓	ตชด.เขมู พิศลยบุตร	ช่อนทอง	๙	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา
๔	ตชด.บ้านประกอบออก	ประกอบออก	๓	ประกอบ	นาทวี	สงขลา
๕	ตชด.บ้านทุ่งสบายใจ	ทุ่งสบายใจ	๖	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา
๖	ตชด.ทุ่งไม้ดวน ๒	ชายนวน	๔	ป่าดงเบงชารี	สะเดา	สงขลา
๗	ตชด.บ้านบาโรย	บาโรย	๑๑	ป่าดงเบงชารี	สะเดา	สงขลา
๘	ตชด.สี่อวมลชนกีฬา	หัวควน	๖	สำนักแก้ว	สะเดา	สงขลา
๙	ตชด.มหาราช ๑	น้ำเขียว	๔	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๐	ตชด.บ้านสำนักเกาะ	สำนักเกาะ	๕	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๑	ตชด.บ้านหาดทราย	หาดทราย	๖	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๒	ตชด.บ้านควนตะแบก	ควนตะแบก	๙	เกาะเต่า	ป่าพะยอม	พัทลุง
๑๓	ตชด.สันติราษฎร์ประชาบำรุง	สันติราษฎร์	๑๔	ปะเหลียน	ปะเหลียน	ตรัง
๑๔	ตชด.บ้านหินจอก	หินจอก	๖	ลิพัง	ปะเหลียน	ตรัง

๑.๑๖ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.นิคมพิทักษ์ราษฎร์	บาตูปูเต๊ะ	๖	บ้านแห	ธารโต	ยะลา
๒	ตชด.สังวาลย์วิท ๔	วังไทร	๒	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา
๓	ตชด.บ้านปาโจแมเราะ	ปาโจแมเราะ	๘	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา
๔	ตชด.เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตน- ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องใน โอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๔๘ (บริษัท กรุงเทพการไฟฟ้าจำกัด ภูเก็ต)	ไต้	๕	บูดี	เมือง	ยะลา
๕	ตชด.โรงงานยาสูบ ๒	สะป่อง	๓	ปะแต	ยะหา	ยะลา
๖	ตชด.พระยานุเคราะห์หมู่ลินธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	ป่าละเมาะ	๔	ปะโต	มายอ	ปัตตานี
๗	ตชด.ไอร์บือแต	ไอร์บือแต	๔	ข้างเฟือก	จะแนะ	นราธิวาส
๘	ตชด.การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒	ไอร์จาดา	๘	โคกสะอาด	รือเสาะ	นราธิวาส
๙	ตชด.บ้านตืองอช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๑๓	ตืองอ	๓	ศรีบรรพต	ศรีสาคร	นราธิวาส
๑๐	ตชด.บ้านละโอ	ละโอ	๒	ศรีบรรพต	ศรีสาคร	นราธิวาส
๑๑	ตชด.บ้านลีแนนนท์ (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล ภูเก็ต)	ลีแนนนท์	๖	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส

๒. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน ๒๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	วัดเขาส่องกล้อง **	กะเหรียง	๑๒	เขาเพิ่ม	บ้านนา
๒	บ้านหนองกันเกรา	หนองกันเกรา	๕	ศรีกะอาง	บ้านนา
๓	วัดสมบูรณสามัคคี (ปากช่องประชานุกูล) **	ปากช่อง	๑๐	เขาพระ	เมือง
๔	วัดเกาะกระชาย	เกาะกระชาย	๓	เขาพระ	เมือง
๕	วัดโคกลำดวน	โคกลำดวน	๙	พรหมณี	เมือง
๖	วัดเขาน้อย (ศิลาทองวิทยาคาร)	เขาน้อย	๒	พรหมณี	เมือง
๗	วัดสันตยาราม **	หนองแสนตอ	๑๒	พรหมณี	เมือง
๘	วัดเอี่ยมประดิษฐ์	ป่าसान	๓	พรหมณี	เมือง
๙	วัดโยธีราษฎร์ศรัทธาราม	คลองสะทอน	๔	พรหมณี	เมือง
๑๐	วัดสุทธธรรมาราม	จปร.	๑๓	พรหมณี	เมือง
๑๑	วัดวังปลาจืด	วังปลาจืด	๑๕	พรหมณี	เมือง
๑๒	วัดหนองเตย ตั้งตรงจิตร ๘	ท้ายเกาะ	๖	พรหมณี	เมือง
๑๓	วัดธรรมปัญญา **	ปากกระทุ่ม	๗	พรหมณี	เมือง
๑๔	วัดพรหมณี	พรหมณี	๙	สาริกา	เมือง
๑๕	วัดหุบเมย	หุบเมย	๕	หินตั้ง	เมือง
๑๖	วัดท่าด่าน **	ท่าด่าน	๒	หินตั้ง	เมือง
๑๗	วัดวังยายฉิม	วังยายฉิม	๖	หินตั้ง	เมือง
๑๘	วัดท่าชัย	ท่าชัย	๔	หินตั้ง	เมือง
๑๙	บ้านคลอง ๑๔ **	คลอง ๑๔	๘	ชุมพล	องครักษ์
๒๐	วัดพลอยกระจ่างศรี (บุญยังราษฎร์นาวิอุปถัมภ์) **	พลอยกระจ่างศรี	๑๑	บางสมบูรณ	องครักษ์

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๒ จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ร่วมใจประสิทธิ์	คลองสิบสี่	๑	บึงคอไห	ลำลูกกา
๒	ร่วมจิตประสาท	เจริญผล	๖	บึงคอไห	ลำลูกกา
๓	รวมราษฎร์สามัคคี	สามัคคี	๔	บึงคอไห	ลำลูกกา
๔	เจริญดีวิทยา	คลองแปด	๑๐	ลำลูกกา	ลำลูกกา

๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	นเรศวรห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	๔	ห้วยสัตว์ใหญ่	หัวหิน

๒.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต ๑ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านท่าผักชี	ท่าผักชี	๖	พระเพลิง	เขาฉกรรจ์
๒	บ้านโคกน้อย	โคกน้อย	๔	วังทอง	วังสมบูรณ์
๓	บ้านคลองเจริญสุข	คลองเจริญสุข	๒	วังทอง	วังสมบูรณ์

๒.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านองหลุ	บ้านองหลุ	๓	นาสวน	ศรีสวัสดิ์

๒.๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๑ จำนวน ๒๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านอีกุด **	อีกุด	๒	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๒	อนุบาลกุสุมาลย์	กุสุมาลย์	๑	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๓	นาเพียงสว่างวิทยานุกูล **	นาเพียงใหม่	๓	นาเพียง	กุสุมาลย์
๔	บ้านกุงศรี	กุงศรี	๑	นาเพียง	กุสุมาลย์
๕	บ้านช่งเต่า	ช่งเต่า	๖	นาเพียง	กุสุมาลย์
๖	บ้านหนองปลาตอง (ประชาวิทยาคาร)	หนองปลาตอง	๗	นาเพียง	กุสุมาลย์
๗	บ้านนาเพียง (สาขาศรีคิงคำ)	ศรีคิงคำ	๕	นาเพียง	กุสุมาลย์

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๑ จำนวน ๒๙ แห่ง (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๘	บ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี	นาเพียงเก่า	๒	นาเพียง	กุสุมาลย์
๙	บ้านโคกม่วง	โคกม่วง	๒	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๑๐	บ้านนาโพธิ์คุรุราษฎร์พัฒนา	นาโพธิ์	๑	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๑๑	บ้านม่วงวิทยา **	ม่วง	๕	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๑๒	บ้านบอนสหราษฎร์อุทิศ	บอน	๓	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๑๓	ไพศาลวิทยา	โพธิ์ไพศาล	๓	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๔	บ้านนาดี	นาดี	๑	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๕	บ้านห้วยกอกหนองเค็ม	ห้วยกอก	๘	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๖	บ้านกุดสะกอย	กุดสะกอย	๗	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๗	บ้านโพนแพง **	โพนแพง	๖	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๘	บ้านกุดฮู	กุดฮู	๔	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๑๙	ชุมชนนิรมัย	โนนคำ	๑๐	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๒๐	บ้านอุ่มจาน	อุ่มจาน	๑๓	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๑	แก่งคำประชาสามัคคี	แก่งท่าลับ	๓	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๒	ชุมชนบ่อแสนพันมิตรภาพ ๒๑๑	แสนพัน	๑๑	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๓	บ้านหนองบัวสร้างวิทยาคาร **	หนองบัวสร้าง	๗	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๔	บ้านสนามบิน	สนามบิน	๘	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๕	บ้านโคกสะอาด	โคกสะอาด	๔	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๖	บ้านจิวศิริราษฎร์บำรุง	จิว	๕	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒๗	โพธิ์แสนวิทยา *	แสนพัน	๑๑	พันแสน	กุสุมาลย์
๒๘	กุสุมาลย์วิทยาคม *	กุสุมาลย์	๑	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๒๙	ท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมี *	สร้างค้อ	๑๒	สร้างค้อ	ภูพาน

๒.๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านกุดหว้า **	กุดหว้า	๙	ดอนตู	หนองสองห้อง
๒	บ้านศุภชัย **	ศุภชัย	๕	คึมชาด	หนองสองห้อง
๓	บ้านโนนสะอาด **	โนนสะอาด	๖	ดอนตู	หนองสองห้อง

* โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านโคกสูง **	โคกสูง	๓	ศรีภูมิ	กระสัง

๒.๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	วัดสระทอง	โนนตะคร้อ	๑๒	บ้านคู	นาโพธิ์
๒	วัดฤๅษีสถิต **	นาขาม	๑๑	ดอนกอก	นาโพธิ์

๒.๑๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านดอนมาก	ดอนมาก	๓	บ้านโคก	สร้างคอม
๒	บ้านนามั่ง **	นามั่ง	๓	บ้านยาวด	สร้างคอม

๒.๑๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	เลิงถ่อนโนนสมบูรณ์ **	เลิงถ่อน	๔	หนองหญ้าไซ	วังสามหมอ
๒	บ้านสงเปลือยดงสามสิบ **	สงเปลือย	๑	เสอเพลอ	กุมภวาปี

๒.๑๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านดงดารา	ดงดารา	๒	อ้อมกอ	บ้านดุง

๒.๑๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านสมประสงค์	สมประสงค์	๘	โนนทอง	นาขาม

๒.๑๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	อาโอยาม่า ๒ **	ด่านศรีสุข	๑	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๑๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	สังวาลวิทย์ ๑ **	ห้วยสะอาด	๔	ถ้ำเจริญ	โซพิสัย

๒.๑๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต ๓ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านนาคำแคน	นาคำแคน	๓	นาแสง	ศรีวิไล
๒	ชุมชนบ้านซาง **	ซาง	๑	ซาง	เซกา

๒.๑๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านโคกป่ากุง	โคกป่ากุง	๒	หนองเรือ	โนนสัง
๒	กุดหานสามัคคี	หนองผือ	๔	หนองแก	ศรีบุญเรือง

๒.๑๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านวังหินชา	วังหินชา	๙	ดงมะไฟ	สุวรรณคูหา

๒.๑๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านโพนขาม	โพนขาม	๔	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่
๒	บ้านดงนา	ดงนา	๕	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่

๒.๒๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านหนองบาง	หนองบาง	๔	น้ำเกลี้ยง	น้ำเกลี้ยง

๒.๒๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านปาก่อ	ปาก่อ	๔	ปาก่อ	ขานุมาน

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๒๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต ๒ จำนวน ๓๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านน้ำช้างพัฒนา **	น้ำช้างพัฒนา	๑๑	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๒	บ้านกิวจันทร์	กิวจันทร์	๑๐	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๓	บ้านห้วยฟอง **	ห้วยฟอง	๖	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๔	บ้านด่าน **	ด่าน	๓	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๕	บ้านบวกหญ้า	บวกหญ้า	๑๓	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๖	บ้านเปียงซ้อ	เปียงซ้อ	๔	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๗	บ้านน้ำรีพัฒนา **	น้ำรีพัฒนา	๑๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๘	หม่อมเจ้าเจริญใจ จิตรพงศ์ **	ห้วยกานต์	๑	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๙	บ้านสบปิ่น	สบปิ่น	๒	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ
๑๐	บ้านห้วยทรายขาว	ห้วยทรายขาว	๗	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ
๑๑	บ้านห้วยโก๋น **	ห้วยโก๋น	๑	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ
๑๒	บ้านปางหก	ปางหก	๕	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ
๑๓	บ้านสว่า **	สว่าใต้	๗	ดงพญา	บ่อเกลือ
๑๔	บ้านสะปัน	สะปัน	๑	ดงพญา	บ่อเกลือ
๑๕	บ้านผักเหือก	นาเปื้อง	๗	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๑๖	บ้านนาขวาง	นาขวาง	๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๑๗	บ้านนาคอก	นาคอก	๖	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๑๘	บ้านนาคอก (สาขานาง)	นาง	๑๔	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๑๙	บ้านบ่อหลวง	บ่อหลวง	๑	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๒๐	บ้านบ่อหลวง (สาขาห้วยโป่ง)	ห้วยโป่ง	๑๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๒๑	บ้านยอดดอยวัฒนา	ยอดดอยวัฒนา	๑๐	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๒๒	บ้านยอดดอยวัฒนา (สาขาน้ำหมาว)	น้ำหมาว	๙	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๒๓	บ้านขุนน้ำน่าน	ขุนน้ำน่าน	๑	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ
๒๔	บ้านบ่อหยวก	บ่อหยวก	๓	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ
๒๕	บ้านห่างทางหลวง	ห่างทางหลวง	๒	ภูฟ้า	บ่อเกลือ
๒๖	บ้านสบมาง **	สบมาง	๔	ภูฟ้า	บ่อเกลือ
๒๗	บ้านนาคอก	นาคอก	๑	ภูฟ้า	บ่อเกลือ
๒๘	ท่านผู้หญิงสง่า อิงคุลานนท์	ห้วยลอย	๖	ภูฟ้า	บ่อเกลือ
๒๙	บ่อเกลือ *	นาขวาง	๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๓๐	มัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ *	ห้วยโก๋น	๑	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ

* โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๒๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต ๒ จำนวน ๓๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ชุมชนบ้านท่าสองยาง ห้องเรียนสาขาที่ขอแม	ที่ขอแม	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๒	ชุมชนบ้านท่าสองยาง ห้องเรียนสาขาแม่จวาง	แม่จวาง	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๓	บ้านแม่อมกิ **	แม่อมกิ	๔	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๔	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านขุนแม่เหว่ย	ขุนแม่เหว่ย	๕	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๕	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านวะหย่าโจ	วะหย่าโจ	๘	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๖	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านเคาะที่โคะ	เคาะที่โคะ	๖	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๗	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านแม่สะเปา	แม่สะเปา	๒	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๘	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านอิวิโจ	อิวิโจ	๘	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๙	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านชอแขระกลา	ชอแขระกลา	๑	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๐	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขามกอทะ	อมกอทะ	๗	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๑	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านปางทอง	ปางทอง	๒	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๒	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านแม่ลาดี	แม่ลาดี	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๓	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านเกร๊ะคี	เกร๊ะคี	๙	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๔	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านปอเคลอะเต	ปอเคลอะเต	๕	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๕	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านแม่ตะปู	แม่ตะปู	๑	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๖	บ้านแม่อมกิ ห้องเรียนสาขาบ้านแม่เป่งทะ	แม่เป่งทะ	๔	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๗	บ้านแม่วะหลวง **	แม่วะหลวง	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๘	บ้านแม่วะหลวง ห้องเรียนสาขาบ้านแม่โปคี	แม่โปคี	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง
๑๙	บ้านแม่สลิดหลวงวิทยา **	แม่สลิดหลวง	๒	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๐	บ้านแม่สลิดหลวง ห้องเรียนสาขา บ้านแม่สลิดน้อย	แม่สลิดน้อย	๓	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๑	บ้านแม่ระเมิง **	แม่ระเมิง	๘	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๒	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาเบ๊ะโม่โคโร	เบ๊ะโม่โคโร	๑๑	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๓	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาที่เสาะคี	ที่เสาะคี	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๔	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาโม่ชูลู่	โม่ชูลู่	๑๐	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๕	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาที่โม่คี	ที่โม่คี	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๖	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาบอโม่คี	บอโม่คี	๙๐	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๗	บ้านแม่ระเมิง ห้องเรียนสาขาเคลอะเตคี	เคลอะเตคี	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๘	บ้านสามหมื่น	แม่แฮ	๑	สามหมื่น	แม่ระมาด
๒๙	บ้านสามหมื่น ห้องเรียนสาขาบ้านห้วยขนุน	ห้วยขนุน	๑	สามหมื่น	แม่ระมาด

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๒๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต ๒ จำนวน ๓๗ แห่ง (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๓๐	บ้านสามหมื่น ห้องเรียนสาขาบ้านสี่หลัง	สี่หลัง	๗	พระธาตุ	แม่ระมาด
๓๑	ท่านผู้หญิงพรสม กุณฑลจินดา **	หนองหลวง	๓	สามหมื่น	แม่ระมาด
๓๒	บ้านพะเต๊ะ **	พะเต๊ะ	๔	พระธาตุผาแดง	แม่สอด
๓๓	นุเซะโป้ ห้องเรียนสาขาทิโพจ	ทิโพจ	๔	แม่จัน	อุ้มผาง
๓๔	นุเซะโป้ ห้องเรียนสาขานุโพ	นุโพ	-	แม่จัน	อุ้มผาง
๓๕	กล้อทอ ห้องเรียนสาขาที่จ้อซี	ที่จ้อซี	๑๑	แม่จัน	อุ้มผาง
๓๖	ท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (เป็งเคล็ง) **	เป็งเคล็ง	๙	แม่จัน	อุ้มผาง
๓๗	ท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (เป็งเคล็ง) ห้องเรียนสาขากุยเลอตอ	กุยเลอตอ	๙	แม่จัน	อุ้มผาง

๒.๒๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒ จำนวน ๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านแม่หลุย ห้องเรียนสาขาบ้านแม่หลุยน้อย	แม่หลุยน้อย	๔	แม่สวด	สบเมย
๒	บ้านแม่แคะ ห้องเรียนสาขาบ้านแม่แคะน้อย	แม่แคะน้อย	๓	แม่สามแลบ	สบเมย
๓	บ้านผาเยอ ห้องเรียนสาขาบ้านผาเยอน้อย	ผาเยอ	๓	กองก้อย	สบเมย
๔	บ้านจ้อชิตเดอเหนือ ห้องเรียนสาขาจ้อชิตเดอใต้	จ้อชิตเดอใต้	๔	แม่คง	แม่สะเรียง
๕	บ้านโพซอ ห้องเรียนสาขาบ้านอุหลู่	อุหลู่	๗	แม่คง	แม่สะเรียง

๒.๒๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านท่าวะ	ท่าวะ	๘	สะเอียบ	สอง

๒.๒๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	สโม่สรไลออนส์รัตนโกสินทร์	ห้วยหอย	๑๙	แม่วีน	แม่วาง

** โรงเรียนขยายโอกาส

๒.๒๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านห้างหลวง	ห้างหลวง	๑๒	นาเกียน	อมก๋อย

๒.๒๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๑ จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านโคกศิลา	โคกศิลา	๖	กะลุวอ	เมือง
๒	บ้านค่าย	ค่าย	๒	กะลุวอเหนือ	เมือง
๓	บ้านโคกสยา	โคกสยา	๘	กะลุวอเหนือ	เมือง
๔	บ้านหัวเขา	พิกุลทอง	๖	กะลุวอเหนือ	เมือง
๕	บ้านเปล	เปล	๓	กะลุวอเหนือ	เมือง
๖	บ้านบางมะนาว	บางมะนาว	๑	กะลุวอเหนือ	เมือง
๗	บ้านเขาดันหยงมิตรภาพที่ ๑๕๓	เขาดันหยง	๔	กะลุวอเหนือ	เมือง
๘	ไทยรัฐวิทยา ๑๐	ใหม่	๕	กะลุวอเหนือ	เมือง
๙	บ้านท่าเนียบ	ท่าเนียบ	๖	ลำภู	เมือง
๑๐	บ้านปลักปลา	ทุเรียนนก	๑๐	ลำภู	เมือง
๑๑	บ้านธรรมเจริญ	ธรรมเจริญ	๖	โคกสะอาด	รือเสาะ
๑๒	บ้านป่าไผ่	ป่าไผ่	๒	กาหลง	ศรีสาคร
๑๓	บ้านคีรีราษฎร์รังสฤษดิ์	ประชานิมิตร	๔	กาหลง	ศรีสาคร
๑๔	บ้านป่าหนัน	ป่าแ่น	๔	ศรีสาคร	ศรีสาคร

๒.๒๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านศาลาใหม่	ศาลาใหม่	๓	ศาลาใหม่	ตากใบ
๒	วัดพระพุทธ	ใหญ่ (วัดพระพุทธ)	๓	พร่อน	ตากใบ

๒.๓๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านไอร์โซ	ไอร์โซ	๕	ช้างเผือก	จะแนะ

๒.๓๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านเจาะบาแน	เจาะบาแน	๖	ลูโบะยิไร	มายอ

๒.๓๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ชุมชนบ้านบางเก่า	บางเก่า	๒	บางเก่า	สายบุรี

๒.๓๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านไร่ยาว	ไร่ยาว	๖	บางขัน	บางขัน
๒	ตชด.บ้านยูงงาม	ยูงงาม	๕	บางขัน	บางขัน

๒.๓๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านควนมีชัย	ควนมีชัย	๘	วังอ่าง	ชะอวด

๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.)

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๓.๑ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดน่าน

๓.๑.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๑๐ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านกัวจันทร์	กัวจันทร์	๑๐	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๒	บ้านน้ำรีพัฒนา	น้ำรีพัฒนา	๑๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๓	บ้านบวกอุ่ม	บวกอุ่ม	๑๔	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๔	บ้านปู่คู่	ปู่คู่	๙	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๕	บ้านสะเกี้ยง	สะเกี้ยง	๘	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๖	บ้านสะจุก	สะจุก	๗	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๗	บ้านห้วยปุด	ห้วยปุด	๙	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๘	บ้านห้วยเตี้ย	ห้วยเตี้ย	๑๕	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๙	บ้านเปียงก่อ	เปียงก่อ	๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ
๑๐	บ้านบวกหญ้า	บวกหญ้า	๑๓	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอป่อเกลือ จำนวน ๒๒ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านขุนน้ำจอน	ขุนน้ำจอน	๕	ดงพญา	ป่อเกลือ
๒	บ้านน้ำแคะ	น้ำแคะ	๔	ดงพญา	ป่อเกลือ
๓	บ้านป่ากำ	ป่ากำ	๕	ดงพญา	ป่อเกลือ
๔	บ้านห้วยโตน	ห้วยโตน	๒	ดงพญา	ป่อเกลือ
๕	บ้านห้วยหมี่	ห้วยหมี่	๖	ดงพญา	ป่อเกลือ
๖	บ้านห้วยลัวะ	ห้วยลัวะ	๕	ดงพญา	ป่อเกลือ
๗	บ้านก่องกวงนอก	ก่องกวงนอก	๑๑	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๘	บ้านก่องกวงใน	ก่องกวงใน	๑๑	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๙	บ้านน้ำแพะนอก	น้ำแพะนอก	๑๓	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๑๐	บ้านน้ำแพะใน	น้ำแพะใน	๑๓	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๑๑	บ้านหนองน่าน	หนองน่าน	๑๒	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๑๒	บ้านห้วยวิน	ห้วยวิน	๙	ป่อเกลือใต้	ป่อเกลือ
๑๓	บ้านเด่น	เด่น	๑	ป่อเกลือเหนือ	ป่อเกลือ

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปอเกลือ
จำนวน ๒๒ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑๔	บ้านนาถิ่น	นาถิ่น	๒	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๑๕	บ้านน้ำจูน	น้ำจูน	๔	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๑๖	บ้านสะไลหลวง	สะไลหลวง	๒	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๑๗	บ้านห้วยขวาง	ห้วยขวาง	๑๑	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๑๘	บ้านห้วยขาบ	ห้วยขาบ	๗	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๑๙	บ้านห้วยป้อ	ห้วยป้อ	๘	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๒๐	บ้านน้ำว่า	น้ำว่า	๖	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๒๑	บ้านห้วยลึก	ห้วยลึก	๒	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ
๒๒	บ้านสะไลน้อย	สะไลน้อย	๒	ปอเกลือเหนือ	ปอเกลือ

๓.๒ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตาก

๓.๒.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
ท่าสองยาง จำนวน ๖๐ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านตะไต้กุก	ตะไต้กุก	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๒	บ้านว้าหมะคี	ว้าหมะคี	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๓	บ้านมอญตูน้อย	มอญตูน้อย	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๔	บ้านมอญตูหลวง	มอญตูหลวง	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๕	บ้านแม่ลาบ	แม่ลาบ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๖	บ้านแม่ล่อทะ	แม่ล่อทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๗	บ้านแม่ป้อทะ	แม่ป้อทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๘	บ้านแม่เหว่ยทะ	แม่เหว่ยทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๙	บ้านอูระโกร	อูระโกร	๔	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๑๐	บ้านห้วยซี่หมี	ห้วยซี่หมี	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๑๑	บ้านแม่อุค	แม่อุค	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๑๒	บ้านแม่หิดคี	แม่หิดคี	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง
๑๓	บ้านเลอผาโต้	เลอผาโต้	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง
๑๔	บ้านขุนแม่ต้อคี	แม่ต้อคี	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง
๑๕	บ้านมะโอโกร	มะโอโกร	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง
๑๖	บ้านเลอเบ๊ะปว้าคี	เลอเบ๊ะปว้าคี	๑๐	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง

๓.๒.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าสองยาง
จำนวน ๖๐ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑๗	บ้านพะบอเรเคาะ	พะบอเรเคาะ	๑๐	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง
๑๘	บ้านบอหมาก	บอหมาก	๕	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง
๑๙	บ้านที่ชะหน่อ	ที่ชะหน่อ	๗	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง
๒๐	บ้านตะชูเต	ตะชูเต	๙	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง
๒๑	บ้านกลุแจทะ	กลุแจทะ	๑	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๒	บ้านที่มูโกะทะ	ที่มูโกะทะ	๑	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๓	บ้านที่คู้คี้ได้	ที่คู้คี้ได้	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๔	บ้านสะซุ่ยปู่	สะซุ่ยปู่	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๕	บ้านห้วยมะโหนกคี	ห้วยมะโหนกคี	๗	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๖	บ้านกรูเปอคี	กรูเปอคี	๗	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๗	บ้านซอแซ่วาคี	ซอแซ่วาคี	๘	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๘	บ้านแหมะคี	แหมะคี	๑๐	แม่สอง	ท่าสองยาง
๒๙	บ้านมอโจ	มอโจ	๑๑	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๐	บ้านโป๊ะพอดคี	โป๊ะพอดคี	๑๒	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๑	บ้านโจะเก๊ะปู่	โจะเก๊ะปู่	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๒	บ้านปอเลื้อ	บ้านปอเลื้อ	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๓	บ้านก่อบอทะ	ก่อบอทะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๔	บ้านผาแดง	ผาแดง	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๕	บ้านคุทะ	คุทะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๖	บ้านบลาทะ	บลาทะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๗	บ้านสันตอยงาม	สันตอยงาม	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๘	บ้านวะเบลล่อลู	วะเบลล่อลู	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง
๓๙	บ้านซอแซ่ลู	ซอแซ่ลู	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง
๔๐	บ้านบราเด	บราเด	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง
๔๑	บ้านแซกลา	แซกลา	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง
๔๒	บ้านป่าสัก	ป่าสัก	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๓	บ้านพะดีหม่อโจ	พะดีหม่อโจ	๖	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๔	บ้านขุนห้วยนกกก	ขุนห้วยนกกก	๗	แม่หละ	ท่าสองยาง

๓.๒.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าสองยาง
จำนวน ๖๐ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๔๕	บ้านเลเคาะ	เลเคาะ	๑๐	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๖	บ้านแม่หละโพคี	แม่หละโพคี	๑๑	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๗	บ้านธาตุ	ธาตุ	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๘	บ้านที่หนึ่คี	ที่หนึ่คี	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง
๔๙	บ้านชะแนจ้อคี	ชะแนจ้อคี	๑	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๐	บ้านเซหะเดอสู	เซหะเดอสู	๑	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๑	บ้านมอโกโพคี	มอโกโพคี	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๒	บ้านทีกอไกล	ทีกอไกล	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๓	บ้านมอโกคี	มอโกคี	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๔	บ้านตะกั๊ยหนุ	ตะกั๊ยหนุ	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๕	บ้านเล็ก่อไกร	เล็ก่อไกร	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๖	บ้านตะเก๊ะคี	ตะเก๊ะคี	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๗	บ้านเลอต่อไกร	เลอต่อไกร	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๘	บ้านโกจีไกร	โกจีไกร	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๕๙	บ้านเป็ลสู	เป็ลสู	๑๐	แม่อุสุ	ท่าสองยาง
๖๐	บ้านมีหยอจ	มีหยอจ	๑๐	แม่อุสุ	ท่าสองยาง

๓.๒.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
พบพระ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านผากะเจ้อ	ผากะเจ้อ	๙	พบพระ	พบพระ
๒	บ้านคีรีน้อย	คีรีน้อย	๑	รวมไทยพัฒนา	พบพระ

๓.๒.๓ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
แม่ระมาด จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านทีมุ	ทีมุ	๑๐	ชะเนจ้อ	แม่ระมาด
๒	บ้านห้วยแห้ง	ห้วยแห้ง	๙	ชะเนจ้อ	แม่ระมาด
๓	บ้านมอป่า	มอป่า	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๔	บ้านห้วยวัว	ห้วยวัว	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๕	บ้านห้วยผาดำ	ห้วยผาดำ	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด

๓.๒.๓ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ระมาด
จำนวน ๑๔ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๖	บ้านห้วยพลู	ห้วยพลู	๔	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๗	บ้านห้วยดินหม้อ	ห้วยดินหม้อ	๑๑	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๘	บ้านห้วยสีนา	ห้วยสีนา	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๙	บ้านห้วยดอกเกี้ยว	ห้วยดอกเกี้ยว	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๑๐	บ้านห้วยหมาบ้า	ห้วยหมาบ้า	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๑๑	บ้านพะละตอ	พะละตอ	๔	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๑๒	บ้านห้วยสีนาดี	ห้วยสีนาดี	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด
๑๓	บ้านห้วยอีกก่าง	ห้วยอีกก่าง	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด
๑๔	บ้านห้วยมะพร้าว	ห้วยมะพร้าว	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด

๓.๒.๔ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
อุ้มผาง จำนวน ๖ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านคอโซทะ	คอโซทะ	๒	แม่จัน	อุ้มผาง
๒	บ้านนุกะโทะวา	นุกะโทะวา	๒	แม่จัน	อุ้มผาง
๓	บ้านเกริงปะตีคลี่	เกริงปะตีคลี่	๙	แม่จัน	อุ้มผาง
๔	บ้านเตลอปอบอ	เตลอปอบอ	๔	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง
๕	บ้านแม่ละมุ้งคี	แม่ละมุ้งคี	๔	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง
๖	ป่าพลู	ป่าพลู	๓	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง

๓.๓ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่

๓.๓.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
แม่แจ่ม จำนวน ๔๐ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านเสาแดง	เสาแดง	๗	แจ่มหลวง	แม่แจ่ม
๒	บ้านปากกล้วย	ปากกล้วย	๑	ท่าผา	แม่แจ่ม
๓	บ้านสามสบบน	สามสบบน	๑	ท่าผา	แม่แจ่ม
๔	บ้านโป่งขาว	โป่งขาว	๖	บ้านจันทร์	แม่แจ่ม
๕	บ้านกิวสะแวกเก่า	กิวสะแวกเก่า	๙	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๖	บ้านกิวสะแวกใต้	กิวสะแวกใต้	๑๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๗	บ้านกิวสะแวกใหม่	กิวสะแวกใหม่	๙	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๘	บ้านเคาะท่า	เคาะท่า	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๙	บ้านถวน	ถวน	๑๐	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๐	บ้านแม่ป๊อก	แม่ป๊อก	๔	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๑	บ้านแม่แอบ	แม่แอบ	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๒	บ้านแม่แอบใน	แม่แอบใน	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๓	บ้านห้วยวอก	ห้วยวอก	๓	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๔	บ้านห้วยหวาย	ห้วยหวาย	๔	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๕	บ้านอมแรด	อมแรด	๘	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๖	บ้านอมสูง	อมสูง	๑๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๗	บ้านแม่ขี้มูกน้อย	แม่ขี้มูกน้อย	๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๘	บ้านมีดหลวง	มีดหลวง	๒	บ้านทับ	แม่แจ่ม
๑๙	บ้านกองบอด	กองบอด	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๐	บ้านกองบอดใต้	กองบอดใต้	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๑	บ้านเซโตชา	เซโตชา	๙	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๒	บ้านแม่ขอมใต้	แม่ขอมใต้	๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๓	บ้านแม่ปีตี	แม่ปีตี	๓	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๔	บ้านแม่แฮใน	แม่แฮใน	๓	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๕	บ้านสันปุยเลย	สันปุยเลย	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม
๒๖	บ้านโป๊กกะโหล้ง	โป๊กกะโหล้ง	๑	แม่แดด	แม่แจ่ม
๒๗	บ้านแม่ผาปู	แม่ผาปู	๑	แม่แดด	แม่แจ่ม
๒๘	บ้านโป่งสะแยง	โป่งสะแยง	๑	แม่่นาจร	แม่แจ่ม

๓.๓.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่แจ่ม
จำนวน ๔๐ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๒๙	บ้านสบผาหลวง	สบผาหลวง	๑๓	แม่นาจร	แม่แจ่ม
๓๐	บ้านขุนแม่นาย	ขุนแม่นาย	๑๔	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๑	บ้านนาฮ่องใต้	นาฮ่องใต้	๑๐	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๒	บ้านโป่งขุน	โป่งขุน	๑๕	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๓	บ้านแม่จุมสาม	แม่จุมสาม	๑๔	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๔	บ้านแม่เนิงกลาง	แม่เนิงกลาง	๑๕	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๕	บ้านแม่เนิงใน	แม่เนิงใน	๑๕	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๖	บ้านสบจอก	สบจอก	๑๐	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๗	บ้านสบแม่สะตือบ	สบแม่สะตือบ	๑๓	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๘	บ้านสะมอจาบน	สะมอจาบน	๔	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๓๙	บ้านสะมอจาล่าง	สะมอจาล่าง	๔	แม่ตีก	แม่แจ่ม
๔๐	บ้านห้วยทรายเหลือง	ห้วยทรายเหลือง	๓	แม่ตีก	แม่แจ่ม

๓.๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
อมก๋อย จำนวน ๑๐๒ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านกองดา	กองดา	๑๔	นาเกียน	อมก๋อย
๒	บ้านกองแนะ	กองแนะ	๙	นาเกียน	อมก๋อย
๓	บ้านก่องป้อใต้	ก่องป้อใต้	๘	นาเกียน	อมก๋อย
๔	บ้านก่องป้อเหนือ	ก่องป้อเหนือ	๒๐	นาเกียน	อมก๋อย
๕	บ้านทังที่	ทังที่	๒๐	นาเกียน	อมก๋อย
๖	บ้านทิกะเย	ทิกะเย	๑๐	นาเกียน	อมก๋อย
๗	บ้านทีเนอะ	ทีเนอะ	๒๑	นาเกียน	อมก๋อย
๘	บ้านทีลอง	ทีลอง	๑๖	นาเกียน	อมก๋อย
๙	บ้านทูจอง	ทูจอง	๘	นาเกียน	อมก๋อย
๑๐	บ้านผีป่านใต้	ผีป่านใต้	๑๐	นาเกียน	อมก๋อย
๑๑	บ้านพลังแท	พลังแท	๑๒	นาเกียน	อมก๋อย
๑๒	บ้านมะหินหลวง	มะหินหลวง	๒๑	นาเกียน	อมก๋อย
๑๓	บ้านแม่เกิบ	แม่เกิบ	๑๕	นาเกียน	อมก๋อย
๑๔	บ้านแม่ลง	แม่ลง	๙	นาเกียน	อมก๋อย

๓.๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย
จำนวน ๑๐๒ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑๕	บ้านแม่ลอกเหนือ	แม่ลอกเหนือ	๘	นาเกียน	อมก๋อย
๑๖	บ้านแม่สอดใต้	แม่สอดใต้	๑๗	นาเกียน	อมก๋อย
๑๗	บ้านแม่สอดเหนือ	แม่สอดเหนือ	๑๗	นาเกียน	อมก๋อย
๑๘	บ้านแม่สองกลาง	แม่สองกลาง	๑	นาเกียน	อมก๋อย
๑๙	บ้านแม่สองใต้	แม่สองใต้	๑	นาเกียน	อมก๋อย
๒๐	บ้านศาลาเท	ศาลาเท	๑๕	นาเกียน	อมก๋อย
๒๑	บ้านสิงหนือ	สิงหนือ	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย
๒๒	บ้านสิงนกลาง	สิงนกลาง	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย
๒๓	บ้านสิงนใต้	สิงนใต้	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย
๒๔	บ้านสิงนหุ่ย	สิงนหุ่ย	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย
๒๕	บ้านหนองอึ่งใต้	หนองอึ่งใต้	๗	นาเกียน	อมก๋อย
๒๖	บ้านหนองอึ่งเหนือ	หนองอึ่งเหนือ	๑๙	นาเกียน	อมก๋อย
๒๗	บ้านห้วยกว้าง	ห้วยกว้าง	๗	นาเกียน	อมก๋อย
๒๘	บ้านห้วยครั้ง	ห้วยครั้ง	๕	นาเกียน	อมก๋อย
๒๙	บ้านห้วยบง	ห้วยบง	๑๙	นาเกียน	อมก๋อย
๓๐	บ้านห้วยบง	ห้วยบง	๑๔	นาเกียน	อมก๋อย
๓๑	บ้านห้วยลอก	ห้วยลอก	๑๘	นาเกียน	อมก๋อย
๓๒	บ้านห้วยส้ม	ห้วยส้ม	๙	นาเกียน	อมก๋อย
๓๓	บ้านห้วยหวาย	ห้วยหวาย	๑	นาเกียน	อมก๋อย
๓๔	บ้านอุตุ่มใต้	อุตุ่มใต้	๖	นาเกียน	อมก๋อย
๓๕	บ้านมุเซอหลังเมือง	มุเซอหลังเมือง	๕	ม่อนจอง	อมก๋อย
๓๖	บ้านขุนตื้นใหม่	ขุนตื้นใหม่	๖	แม่ตื้น	อมก๋อย
๓๗	บ้านขุนแม่ตื้นน้อย	ขุนตื้นน้อย	๖	แม่ตื้น	อมก๋อย
๓๘	บ้านเคอะกะซอเด	เคอะกะซอเด	๑๑	แม่ตื้น	อมก๋อย
๓๙	บ้านจกปก	จกปก	๑๐	แม่ตื้น	อมก๋อย
๔๐	บ้านจ๋ยมอ	จ๋ยมอ	๙	แม่ตื้น	อมก๋อย
๔๑	บ้านซอแอะ	ซอแอะ	๑๒	แม่ตื้น	อมก๋อย
๔๒	บ้านเต๊ะปือเซทะ	เต๊ะปือเซทะ	๑๑	แม่ตื้น	อมก๋อย

๓.๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย
จำนวน ๑๐๒ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๔๓	บ้านทะโกรเด	ทะโกรเด	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๔	บ้านบราโกร	บราโกร	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๕	บ้านปรอโกร	ปรอโกร	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๖	บ้านปีพอ	ปีพอ	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๗	บ้านแม่ระอานอก	แม่ระอานอก	๑๐	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๘	บ้านแม่ระอาใน	แม่ระอาใน	๙	แม่ตื่น	อมก๋อย
๔๙	บ้านแม่แตะและกุย	แม่แตะและกุย	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๐	บ้านลูงูด	ลูงูด	๙	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๑	บ้านเลอะกรา	เลอะกรา	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๒	บ้านเลอะตอ	เลอะตอ	๑๒	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๓	บ้านหม่าโอใจ	หม่าโอใจ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๔	บ้านห้วยไก่อป่า	ห้วยไก่อป่า	๑๔	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๕	บ้านห้วยขุ่น	ห้วยขุ่น	๘	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๖	บ้านห้วยโป่ง	ห้วยโป่ง	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๗	บ้านห้วยโล๊ะ	ห้วยโล๊ะ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๘	บ้านห้วยยาบ	ห้วยยาบ	๘	แม่ตื่น	อมก๋อย
๕๙	บ้านใหม่ทอง	ใหม่ทอง	๑๒	แม่ตื่น	อมก๋อย
๖๐	บ้านขุนสอง	ขุนสอง	๑๑	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๑	บ้านขุนหาด	ขุนหาด	๑๕	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๒	บ้านปีตุคี	ปีตุคี	๑๑	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๓	บ้านแม่แสน้อย	แม่แสน้อย	๑๔	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๔	บ้านแม่แฮหลวง	แม่แฮหลวง	๑๔	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๕	บ้านหลังป่าช้า	หลังป่าช้า	๑๗	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๖	บ้านห้วยตองน้อย	ห้วยตองน้อย	๖	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๗	บ้านห้วยตองหลวง	ห้วยตองหลวง	๖	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๘	บ้านห้วยปู้น้อย	ห้วยปู้น้อย	๔	ยางเปียง	อมก๋อย
๖๙	บ้านห้วยปู้หลวง	ห้วยปู้หลวง	๔	ยางเปียง	อมก๋อย
๗๐	บ้านห้วยแห้ง	ห้วยแห้ง	๑๗	ยางเปียง	อมก๋อย
๗๑	บ้านขุนอมแฮดนอก	ขุนอมแฮดนอก	๕	สบโขง	อมก๋อย
๗๒	บ้านขุนอมแฮดใน	ขุนอมแฮดใน	๕	สบโขง	อมก๋อย

๓.๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย
จำนวน ๑๐๒ แห่ง (ต่อ)

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๗๓	บ้านคอตะ	คอตะ	๑	สบโขง	อมก๋อย
๗๔	บ้านคะเนจือคี	คะเนจือคี	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๗๕	บ้านจือทะ	จือทะ	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๗๖	บ้านตะกอกคะ	ตะกอกคะ	๘	สบโขง	อมก๋อย
๗๗	บ้านที่ทอทะ	ที่ทอทะ	๑	สบโขง	อมก๋อย
๗๘	บ้านที่พะแหล่	ที่พะแหล่	๙	สบโขง	อมก๋อย
๗๙	บ้านที่เลอเปอคี	ที่เลอเปอคี	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๘๐	บ้านพะเบี้ยว	พะเบี้ยว	๑๑	สบโขง	อมก๋อย
๘๑	บ้านพะอัน	พะอัน	๕	สบโขง	อมก๋อย
๘๒	บ้านมอโกรทะ	มอโกรทะ	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๘๓	บ้านมอคี	มอคี	๑๑	สบโขง	อมก๋อย
๘๔	บ้านมอโพทะ	มอโพทะ	๙	สบโขง	อมก๋อย
๘๕	บ้านเมโลเต	เมโลเต	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๘๖	บ้านแม่หลองใต้	แม่หลองใต้	๑	สบโขง	อมก๋อย
๘๗	บ้านราชา	ราชา	๑๑	สบโขง	อมก๋อย
๘๘	บ้านวามะทะ	วามะทะ	๙	สบโขง	อมก๋อย
๘๙	บ้านสะเรเดคี	สะเรเดคี	๙	สบโขง	อมก๋อย
๙๐	บ้านห้วยน้ำผึ้ง	ห้วยน้ำผึ้ง	๑๒	สบโขง	อมก๋อย
๙๑	บ้านห้วยยาว	ห้วยยาว	๗	สบโขง	อมก๋อย
๙๒	บ้านห้วยแห้ง	ห้วยแห้ง	๖	สบโขง	อมก๋อย
๙๓	บ้านอุแจะ	อุแจะ	๖	สบโขง	อมก๋อย
๙๔	บ้านโโลคิบน	โโลคิบน	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๙๕	บ้านโโลคีส่าง	โโลคีส่าง	๑๐	สบโขง	อมก๋อย
๙๖	บ้านผาแดง	ผาแดง	๑๒	อมก๋อย	อมก๋อย
๙๗	บ้านแม่ระมิดน้อย	แม่ระมิดน้อย	๑๗	อมก๋อย	อมก๋อย
๙๘	บ้านแม่ระมิดหลวง	แม่ระมิดหลวง	๑๗	อมก๋อย	อมก๋อย
๙๙	บ้านยองหละ	ยองหละ	๑๕	อมก๋อย	อมก๋อย
๑๐๐	บ้านรังบี	รังบี	๑๕	อมก๋อย	อมก๋อย
๑๐๑	บ้านห้วยจิโน	ห้วยจิโน	๑๖	อมก๋อย	อมก๋อย
๑๐๒	บ้านห้วยตองสาด	ห้วยตองสาด	๒	อมก๋อย	อมก๋อย

๓.๔ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓.๔.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสบเมย
จำนวน ๖ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านแม่ปะกลาง	แม่ปะกลาง	๒	แม่สวด	สบเมย
๒	บ้านจอลือใต้	จอลือใต้	๔	แม่สวด	สบเมย
๓	บ้านแม่แพน้อย	แม่แพน้อย	๑๑	แม่สวด	สบเมย
๔	บ้านจอลือเหนือ	จอลือเหนือ	๔	แม่สวด	สบเมย
๕	บ้านผาอันใต้	ผาอันใต้	๙	กองก้อย	สบเมย
๖	บ้านแม่เก็ยงน้อย	แม่เก็ยงน้อย	๔	กองก้อย	สบเมย

๓.๔.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
แม่สะเรียง จำนวน ๓ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านห้วยเฮี้ย	ห้วยเฮี้ย	๔	แม่คง	แม่สะเรียง
๒	บ้านแม่ดี	แม่ดี	๕	แม่คง	แม่สะเรียง
๓	บ้านกองสุข	กองสุข	๖	แม่คง	แม่สะเรียง

๓.๕ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพังงา

๓.๕.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคุระบุรี
จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ชุมชนชาวไทยมอแกนอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะสุรินทร์	อ่าวบอนใหญ่	๔	เกาะพระทอง	คุระบุรี

๔. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๔.๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดน่าน จำนวน ๑๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	ตำบล	อำเภอ
๑	เชียงใหม่ปริยัติศึกษา	ศรีบุญเรือง	เชียงใหม่	เชียงใหม่
๒	พระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม	นิโครธาราม	ป่าคา	ท่าวังผา
๓	วัดน้ำไคร้หนนชัยศึกษา	น้ำไคร้	ยม	ท่าวังผา
๔	วัดราษฎร์บำรุงวิทยา	ราษฎร์บำรุง	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง
๕	วัดนาราบวิทยา	นาราบ	นาน้อย	นาน้อย
๖	วัดบ่อหลวงวิทยาธรรม	บ่อหลวง	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ
๗	พระปริยัติธรรมานุสรณ์ วัดฟ้าสวรรค์	ฟ้าสวรรค์	บ้านฟ้า	บ้านหลวง
๘	วัดปรางค์	ปรางค์	ปัว	ปัว
๙	นันทบุรีวิทยา	พระธาตุช้างค้ำวรวิหาร	ในเวียง	เมือง
๑๐	วัดบุญยืน	บุญยืน	กลางเวียง	เวียงสา
๑๑	พระปริยัติศาสนาภิพัฒน์วัดเมืองราม	เมืองราม	นาเกลือ	เวียงสา
๑๒	วัดดอนมดแดงสันติสุขวิทยา	ดอนมดแดง	ดู่พงษ์	สันติสุข

๔.๒ โรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดแพร่ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	ตำบล	อำเภอ
๑	พุทธโกศยวิทยา	พระบาทมิ่งเมือง	ในเวียง	เมือง

๔.๓ โรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเชียงราย จำนวน ๒๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	ตำบล	อำเภอ
๑	วัดป่าตาลใต้	ป่าตาลใต้	ป่าตาล	ขุนตาล
๒	วัดศรีตึ๋งใต้ตรีนิคมวิทยา	ศรีตึ๋งใต้	ศรีตึ๋ง	เชียงของ
๓	โสภณจริยธรรมวิทยา	ศรีดอนชัย	เวียง	เชียงของ
๔	วัดแก่นเหนือวิทยา	แก่นเหนือ	ห้วยซ้อ	เชียงของ
๕	วัดไชยสถานวิทยา	ไชยสถาน	ศรีดอนมูล	เชียงแสน
๖	วัดอามาศวิทยา	อามาศ	เวียง	เทิง
๗	วัดใหม่ไต้วิทยา	ศรีบุญยืน	โรงช้าง	ป่าแดด
๘	วัดสันหนองบัววิทยา	สันหนองบัว	เมืองราย	พญาเมืองราย
๙	ชยาภิวัฒน์วิทยา	ป่าซาง	เมืองพาน	พาน
๑๐	หนองบัววิทยา	หนองบัว	แม่เจดีย์	เมืองเชียงราย

๔.๓ โรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเชียงราย จำนวน ๒๐ แห่ง (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	วัด	ตำบล	อำเภอ
๑๑	พุทธวิงศ์วิทยา	พระแก้ว	เวียง	เมืองเชียงราย
๑๒	วัดหมื่นพุทธวิทยา	หมื่นพุทธเมตตาคุณาราม (จีนนิกาย)	ท่าข้าวเปลือก	แม่จัน
๑๓	วัดแม่คำวิทยา	แม่คำ	แม่คำ	แม่จัน
๑๔	บุญเรืองวิทยา	บุญเรือง	ป่าก่อดำ	แม่ลาว
๑๕	วัดเจติยंहलगวิทยา	เจติยंहलग	เจติยंहलग	แม่สรวย
๑๖	วัดวิเชตรมณี	วิเชตรมณี	เวียงพางคำ	แม่สาย
๑๗	เวียงแก่นวิทยา	ท่าข้าม	หล่ายงาว	เวียงแก่น
๑๘	เวียงชัยพิทยา	พนาลัยเกษม	เวียงเหนือ	เวียงชัย
๑๙	พระธาตุเวียงฮ่อปริยัติศึกษา	ฮ่างต้า	ป่าจั่ว	เวียงป่าเป้า
๒๐	ฝิ่งหมื่นวิทยา	ฝิ่งหมื่น	ริมกก	เวียงป่าเป้า

๕. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๕.๑ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

๕.๑.๑ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๖ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	จรรยาอิสลาม	ศาลาใหม่	๓	ศาลาใหม่	ตากใบ
๒	นรินทร์วิทยา	ตะโล๊ะเน็งอามาน	๙	บางปอ	เมือง
๓	อิบตีดาวิทยา	บริจ๊ะ	๗	ลาโล๊ะ	รือเสาะ
๔	ตันตันหยง	สโลว์	๗	รือเสาะ	รือเสาะ
๕	อัสเตาฟีกียะห์ อิสลามียะห์	ชากอ	๑	ชากอ	ศรีสาคร
๖	ดาร์ลุฮิกมะห์	ฝูโจ๊ะ	๑	กาลิซา	ระแงะ

๕.๑.๒ จังหวัดยะลา จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	สมบูรณศาสน์	ปะแต	๖	ปะแต	ยะหา
๒	อิสลามศาสน์ดาร์ลุสลาม	ตาเซะ	๓	ตาเซะ	เมือง

๕.๑.๓ จังหวัดปัตตานี จำนวน ๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	พระยานาวินคลองหินวิทยา	คลองหิน	๒	ปากล่อ	โคกโพธิ์
๒	บ้านกุวิง	สุหร่า	๒	ท่าน้ำ	ปะนาเระ
๓	บางกพิทยา (บางเขา)	บางก	๒	บางเขา	หนองจิก
๔	ศาสน์อิสลามกะลาพอ	กะลุบี	๑๑	เตราะบอน	สายบุรี
๕	ธรรมพิทยาคาร	โคกกอ	๓	ลูโบะอีไร	มายอ

๕.๑.๔ จังหวัดสงขลา จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ส่งเสริมอิสลาม	ป่าเร็ด	๔	ปลักหนู	นาทวี

๕.๒ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	อนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	สองแคว	-	แม่สอด	แม่สอด

๖. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.ศึกษาสงเคราะห์ ๒	โกช่วย	๑๐	แม่กุ	แม่สอด

๖.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านถ้ำเสือ	ถ้ำเสือ	๕	พระธาตุผาแดง	แม่สอด

๖.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลมทาว์น อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านห้วยน้ำซุ่น	ห้วยน้ำซุ่น	๘	มทาว์น	แม่สอด

๖.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.จตุรจินดา	ตีนธาตุ	๒	พระธาตุ	แม่ระมาด

๖.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.แม่กลองใหญ่	แม่กลองใหญ่	๔	โมโกร	อุ้มผาง

๖.๖ องค์การบริหารส่วนตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ตชด.บ้านมอเกอร์	มอเกอร์ยาง	๖	พบพระ	พบพระ

๗. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๖ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านหนองหอย	หนองหอย	๔	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๒	บ้านนิรมัย	นิรมัย	๕	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๓	บ้านโนนสะอาด	โนนสะอาด	๗	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๔	ประชาสุขสันต์	นิรมัย	๑๒	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๕	เทศบาลตำบลกุสุมาลย์	กุสุมาลย์	๘	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์
๖	บ้านอีกุด	อีกุด	๒	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์

๗.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านนาดี	นาดี	๑	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๒	บ้านโพนทอง	โพนทอง	๒	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๓	บ้านกุดสะกอย	กุดสะกอย	๗	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์
๔	บ้านกุดฮู	กุดฮู	๔	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์

๗.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านซ่งเต่า	ซ่งเต่า	๖	นาเพียง	กุสุมาลย์
๒	บ้านนาเพียงเก่า	นาเพียงเก่า	๒	นาเพียง	กุสุมาลย์
๓	บ้านหนองปลาตอง	หนองปลาตอง	๗,๘	นาเพียง	กุสุมาลย์
๔	บ้านกุงศรี	กุงศรี	๑	นาเพียง	กุสุมาลย์

๗.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๓ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านโคกม่วง	นาโพธิ์	๒	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๒	บ้านนาโพธิ์	นาโพธิ์	๑๑	นาโพธิ์	กุสุมาลย์
๓	บ้านม่วง	ม่วง	๕,๑๐	นาโพธิ์	กุสุมาลย์

๗.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	แก่งคำประชาสามัคคี	แก่งท่าลับ	๓,๙	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๒	บ้านจิว	จิว	๕	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๓	บ้านสนามบิน	สนามบิน	๘	อุ่มจาน	กุสุมาลย์
๔	ชุมชนบ่อแสนพันมิตรภาพที่ ๒๑๑	แสนพัน	๑๔	อุ่มจาน	กุสุมาลย์

๗.๖ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านน้ำว่า	น้ำว่า	๖	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ
๒	บ้านไสล	ไสล	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ

๗.๗ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านห้วยโป่ง	ห้วยโป่ง	๑๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ

๗.๘ องค์การบริหารส่วนตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านผาสุก	ผาสุก	๓	ภูฟ้า	บ่อเกลือ

๗.๙ องค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านน้ำแคะ	น้ำแคะ	๔	ดงพญา	บ่อเกลือ
๒	บ้านสว่า	สว่า	๗	ดงพญา	บ่อเกลือ

๗.๑๐ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน ๓ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	บ้านพะเต๊ะ	พะเต๊ะ	๔	พระธาตุผาแดง	แม่สอด
๒	บ้านถ้ำเสือ	ถ้ำเสือ	๕	พระธาตุผาแดง	แม่สอด
๓	บ้านขุนห้วยแม่สอด	ขุนห้วยแม่สอด	๖	พระธาตุผาแดง	แม่สอด

ISBN : 978-974-303-909-6

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๓

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๑๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๓๙๒๓

พิมพ์ครั้งแรก กันยายน ๒๕๕๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่

สายธุรกิจโรงพิมพ์

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๙๐๐๐, ๐ ๒๘๘๒ ๑๐๑๐

โทรสาร ๐ ๒๔๓๔ ๑๓๘๕

www.amarin.com